

Upravitelstvo: Ljubljana, Kranjeva ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Inzeratni oddelk: Ljubljana, Selensburgova ul. — Tel. 3492 in 2492. Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455. Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190. Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100. Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42. Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Knačjeva ulica 6. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. vsak ponedeljek zjutraj. — Naroča se posebej in velja po pošti prejemana Din 4.—, po raznašalnih dostavljena Din 5.— mesečno.

Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.

Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Jugoslovenski narod za svojega kralja

Včerašnji kraljev rojstni dan so z velikimi manifestacijami proslavili po vsej državi — Impozantne svečanosti v Ljubljani — 1200 sokolskih tekačev je preteklo nad 400 km dolgo pot — Revija naše vojske v Beogradu

Ljubljana, 6. septembra. Snoči in danes je Ljubljana, ki se je že včeraj odela v narodne trobojnice, na prav slovesen, manifestativen način vnovič izpričala, da je metropola vdanosti in ljubezni do svojega mladega vladarja in do vse naše narodne države. Na pobudo ljubljanske sokolske župe je vsa naša nacionalna javnost za praznik kraljevega rojstnega dne pripravila prisrčno, široko zasnovane svečanosti, v katerih je sodelovalo vse prebivalstvo mesta, s prireditvijo sokolskega zvezdnega stafetnega teka Nj. Vel. kralja Petra II. pa se mu je pridružilo tudi Sokolstvo in vse nacionalno občinstvo vsega področja ljubljanske sokolske župe.

negativne dne pripravila prisrčno, široko zasnovane svečanosti, v katerih je sodelovalo vse prebivalstvo mesta, s prireditvijo sokolskega zvezdnega stafetnega teka Nj. Vel. kralja Petra II. pa se mu je pridružilo tudi Sokolstvo in vse nacionalno občinstvo vsega področja ljubljanske sokolske župe.

omajne zvestobe in udanosti, z vročo željo, da bi Vsemogočni blagoslovil bodočnost Vašega dragocenega življenja

v radost slavnega kraljevskega doma Karadjordjevičev in v srečo naše ljubljene Jugoslavije.

Nedeljski manifestacijski spreved

Po vsem trgu je zaoril mogočen zdrav, sokolska goba pa je intonirala državno himno. Ko je goba zaigrala se novo »Pesem sokolskih legij«, je vsa množica pela z njo in ves kongresni trg se je v hipu zvil v eno samo, iskreno, vzvišeno nastojenje. Navdušenega razpoloženja ni mogel skaltiti nitj dež, ki je med tem vedno močnejše nalival.

»zvezdnega teka«, vodniki prog in tekači, župni prapor in 15 društvenih praporov s praporom Ljubljanskega Sokola na čelu, kolone članov v krojih, štirje naraščajski prapori in za njimi moški naraščaj, zopet dolge vrste dece s svojimi prapori, pa članice ter ženski naraščaj in ženska deca. Za sokolskimi bataljoni je šla goba postnih uslužbencev, za njo zastopniki ostalih nacionalnih organizacij s prapori in pestra skupina narodnih noš. Prav številno so bile zastopane organizacije našega narodnega ženstva, pa akademiki, emigrantske organizacije, nacionalni železničarji, Narodna strokovna zveza itd. Za viško gobo so se razvrtili zopet sokolski oddelki, ki jih je zaključila sokolska konjenica. Nato je vozila še močna kolona osebnih avtomobilov, avtobusov in tovornih avtomobilov, ki so pobrali s seboj tudi dobršen del dece, da so jo rešili dežja.

nih vrst, protiletalski polk, havbice, težki topovi z motornimi vpregami, avtomobili, protiletalski mitralješki oddelk, veliko število tankov, mogočni reflektorji, oddelki golobje pošte, ki so izpustili golobe pred glavno tribuno, zatem pa so sledile razne motorizirane edince. Revija je zaključil 92 letal, ki so letala povsem nizko nad poljano in med katerimi so na koncu zbudili posebno pozornost veliki trimotorni bombarderji.

Revija je bila zaključena ob 9.45. Defile je trajal celo uro ter je silno navdušil ogromno množico naroda, ki je bila srečna, ko je videla tako sijajno opremljeno vojsko. Ob zaključku je goba zaigrala državno himno, ki so jo vsi prisotni poslušali toje. S tem je bila svečanost zaključena.

Na Bledu

Bled, 6. septembra. Včeraj so se člani blejskega Sokola, Jadranske straže, hotelirji, čolnarji in vse ostalo prebivalstvo ves dan vneto pripravljali, da čim dostojneje proslavijo rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. In res je ob 20.15 paver začel razred ves Bled v neštetihi lučih, Park-hotel, hoteli Toplice, Jekler, Petran, Olimpij, Starkel in vsi ostali so imeli vsa okna ter balkone polne lučic, tako da je pogled nanje nudil nepozaben užitek. Pred Zdraviliškim domom so se zbrali v tem času na ladjah mnogoštevilni Sokoli, člani Jadranske straže, domače prebivalstvo in tudi gostje, med katerimi so bili posebno mnogostevilni Čehoslovaki. Ob 20.30 je krenil ves spreved z lampijoni razsvetljenih čolnov ob neumornem sviranju mimske gobe na pihala in sokolskega tamburškega zbora proti Suvoboru. Med tem časom je bengaljski ogenj v vseh mogočih barvah tudi že razsvetlil stari grad, dočim so na okoliških gričih začeli veliki kresovi. Ko je prispel spreved pred kraljevski dvorec, se je pojavil na njegovem balkonu sam mladi kralj, ki mu je množica priredila burne manifestacije. Sokoli so mu vzklikali: »Se mnogo plodnih in srečnih let!« Kje je goba zaigrala državno himno, se je Nj. Vel. kralj postavil strumno v »Mirno«. Množica je kralju še dolgo navdušeno vzklikala, nakar je spreved krenil polagoma po jezeru.

Danes ob 11.30 je bila v župni cerkvi slovesna služba božja, ki so se je udeležili tudi Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vel. kraljica Marija in oba kraljeva mlajša brata, Nj. Vis. kraljeviča Tomislav in Andrej. Službi božji so prisostvovali tudi vsi diplomatski zastopniki, kolikor jih je še na Bledu, nadalje četi Sokolov in gasilcev s praporom, pred vzhodom v cerkev pa je bila postavljena častna četa kraljeve garde. Zbralo se je tudi mnogo ljudstva, ki je kralju pri prihodu k maši in pri odhodu pričevalo burne ovacije, ki jim ni bilo ne konca ne kraja.

Popoldne ob 16.30 je odšla na dvor pod vodstvom blejskega župana g. Vovka skupina gorenskih narodnih noš. Na dvoru jih je sprejel adjutant g. Pogačnik. Narodne noše so se zbrale pod košato lipo pred dvorom, kamor je prispel tudi Nj. Vel. kralj Peter II. Mlada hčerka g. župana Vovka, Verica, je kralju po kratki prisrčni deklaraciji izročila krasen sopek, sestavljen iz lepih rdečih nagljev, rozmarina in roženkavta, nato pa mu je vsa skupina zaklicala trikrat »Zivel!« Da bi videl mladi kralj lepote slovenskih narodnih plesov, so se brhki pari še nekoliko zavrteli in pokazali ples preprostega naroda na severu naše domovine. Ob slovesu se je Nj. Vel. kralj Peter II. lepo zahvalil in prisrčno poslovil. Isto sta storila tudi Nj. Vis. kraljeviča Tomislav in Andrej. Vsi trije so bili vidno vzradoščeni nad lepo poklonitvijo Blejčanov.

V Mariboru

Maribor, 6. septembra. Ogromne množice Mariborčanov in okoličanov so sinoči, na večer pred kraljevim rojstnim dnem manifestirale za mladega kralja Petra II. Ob tej priliki je bila prvič baklada tudi na Pobrežju, kjer se je od Gasilskega doma razvil velik spreved na sokolsko leto telovadišče. Vse Pobrežje je bilo razsvetljeno in v zastavah. Zanosne besede so izpregovorili pobreški župan g. Matija Volk, sokolski starosta br. Požar in starešina gasilske župe za Maribor desni breg g. Klemenčič.

Davi je 14 topovskih strelcov oznanilo slavo kraljevega rojstnega dne. Ob 9. uri je bila v Narodnem domu starokatoliška služba božja, ob pol 10. pa v stolnici pontifikalna služba božja, ki jo je v navzočnosti vseh odličnih predstavnikov vojaških in civilnih oblasti in vseh nacionalnih in kulturnih organizacij daroval ob številni asistenci škof dr. Tomažič. Služba božja se je zaključila s slavnostnim »Tebe Boga

Sobotna večerna manifestacija

Za 20.30 je bil snoči napovedan odhod svečanega spreveda z letnega telovadišča ljubljanskega Sokola, ki naj bi na predvečer kraljevega rojstnega dne na veličasten način uvedel svečanosti. Telovadišče samo je bilo razkošno razsvetljeno, a skozi prvi mrak so švigale blesteče rakete, dočim je sredi širnega prostora plapolal bajno lep ognjen slap. Okrog 20.45 je mimo velesojna krenil na Celovško cesto spreved na čelu z 9 člani jezdnega oddelka Sokola, ki so nosili zastave in lampiončke. Jezdecem so sledili rezervni oficirji in člani Udruženja jugoslovenskih vojnih dobrovoljcev s svojim praporom. Sledilo je Sokolstvo v krojih: člani župnega načelnštva in tehničnega odbora, goba Sokola I. ki je ves čas igrala vedre koračnice, župna uprava s svojim praporom in s prapori društev in naraščaja, nato pa dolge kolone članstva vseh ljubljanskih sokolskih edinc. Za gobo poštarjev so se razvrtile druge nacionalne organizacije: četniki in svojih uniformah s praporom in puškami na ramah, člani Narodne odbrane, ljubljanski gasilci, Jadranski stražarji, narodne noše, zastopnice narodnih ženskih društev, Zveza kulturnih društev, Hubadova pevka župa,

akademski in emigrantski društva s prapori, Narodna strokovna zveza s svojo zastavo, z njo delegacija westfalskih Slovencev, viška goba, nato pa še množica Sokolstva, članov in članic ter naraščaja v civilu. Spreved je zaključila dolga kolona sokolskih kolezarjev. Vse skupine so nosile lampiončke in bakle. Spreved se je pomikal po glavnih ulicah notranjega mesta pred Narodni dom, kjer je bil med sviranjem gozb v največjem razpoloženju razhod. V sprevedu je bilo več tisoč ljudi. Ob vseh ulicah pa so se zbrale množice občinstva, ki so prirejale kralju, kraljevskemu domu in Jugoslaviji velike ovacije skupaj z udeleženci spreveda. Navdušenih ovacij je bilo deležno tudi Sokolstvo, ki je korakalo v sprevedu. Desettisoč po ulicah so se razvneli, kakor v Ljubljani le redko: pokazalo se je zopet enkrat, kako močna je v slovenski prestolnici sokolska misel. Živahno razgibani ljubljani, ki se po nad vse uspeli manifestaciji še dolgo v noč ni polegala, je kumoval naš stari Grad, ki je bil po daljšem presledku tokrat za to najboljši svečano priliko vnovič razkošno razsvetljen.

Zbor na Kongresnem trgu

V zvezdnem teku so tekači vseh društev ljubljanske sokolske župe prinesli v Ljubljano poslanico s prisego pripravljenosti in zvestobe do prvega Sokola

Ze snočnji obhod so skušale motiti prve kaplje rahlega dežja, ponoči pa se je nad mestom razbesnela nevihta, ki tudi za današnji praznik ni obetala naklonjenega neba. V oblačnem jutru so se pričele krmalu po 9. uri zbirati na prostornem dvorišču stare realke v Vegovi ulici čete Sokolstva in drugih nacionalnih društev iz mesta in bližnje okolice. Pred univerzo je bil postavljen skromen oder za govornike, ob kandelabrah pa so bili nameščeni zvočniki. Proti 10. uri so se v Zvezdi in po vseh ulicah v okolici pričele zbirati množice občinstva, preko Kongresnega trga pa so vsak trenutek svigali veliki avtobusi in tovorni avtomobili, ki so prevažali pripadnike Sokola iz društev s periferije. — Ob 10.15 so jugoslovenski dobrovoljci s svojo zastavo in z rezervnimi oficirji otvorili spreved, v katerem se je vsa armada Sokolov in nacionalnih borcev, ki so se bili vsi okrasili s starim simbolom slovanstva, lipovim zelenjem, z dvorišča realke pomaknila na Kongresni trg. Prostor pred univerzo je zavzela sokolska konjenica, desno od odra so se zbrali sokolski prapori, na levi prapori ostalih nacionalnih društev, pred odrom pa so se postavili goba Sokola I., združeni pevci Hubadove župe in narodne noše. V tem so pričeli dotekati na trg prvi tekači »zvezdnega teka Nj. Vel. kralja Petra II.«, ki so se prav tako razvrtili pred odrom. Ostali del trga so zavzeli viška goba, odposlanstva Zveze kulturnih društev, Jadranske straže, Branibora, Kola jugoslovenskih sester, Akademskoga kluba Edinstva, Soče, Tabora, Udruženja nacionalnih železničarjev. Narodne strokovne zveze, Narodne odbrane, poštarska goba, četniki, gasilci, ob skrajni krili pa so v mogočnem številu zasedli Sokoli in Sokolice z naraščajem in deco.

nosti, udanosti in ljubezni.

Listina nosi podpise vseh predstavnikov teh edinc ter poimenski seznam vseh tekačev. Progllašam »Zvedni tek kralja Petra II.« za končan in Te prosim, da poslanico izročiš na najvišjem mestu.

Nagovor župnega staroste

Starosta dr. Pipenbacher je prevzel poslanico, nato pa je v imenu akcijskega odbora ljubljanskih nacionalnih organizacij, ki so priredile vso svečanost, izrekel iskreno dobrodošlico vsem, ki so se zbrali, da manifestirajo svojo udanost do kralja in domovine. Kot starosta ljubljanske sokolske župe je izrekel priznanje in hvaležnost vsem nacionalnim organizacijam, da z dragocenim sodelovanjem s Sokolstvom povečajo skupno svečanost. Posebej je izrekel še topla bratsko zahvalo osnovateljem in tekačem zvezdnega teka.

V izbranih besedah se je dr. Pipenbacher nato spominjal življenja našega mladega vladarja in poudaril, da Sokoli in vsi jugoslovenski nacionalisti pač najbolj učinkovito proslavijo ta praznik na ta način, da trdno sklenejo svoje sile in razširijo svoje patriotično delo v teh petih letih, ki našemu ljubljensmu kralju še manjkalo do njegove polnoletnosti. Slovenski del jugoslovenskega naroda moramo prerediti tako, da bo v zvezi z ostalima bratoma in našo hrabro vojsko tvoril neprodoren zid obrambe prestola in domovine. Zapreke pri tem delu, pa naj bodo že kakršnekoli, morajo v nas podvojiti delavnost, borbenost in odločnost, da do konca vršimo svojo vzvišeno nalogo, ki nam veleva izoblikovati slovenskega človeka v ponosu, vztrajnosti in pogumu, neustrašenosti in disciplini. Zato ne sme imeti v naših vrstah mesta nihče, ki je nečistih rok, izprijenega srca in duše, ki je sezonski patriot, konjunkturni nacionalist, Jugosloven in Slovan do preklica.

Na koncu svojega lepega govora je starosta izrekel željo naj bi Bog naklonil kraljevskemu sokolskemu bratu ob nežnem objemu njegove vzvišene matere neskaljeno radost in srečo mladeniških let.

Pozdrav Nj. Vel. kralju

Ko je vsa množica vzklikala Nj. Vel. kralju Petru II. in domu Karadjordjevičev, je starosta dr. Pipenbacher pričital naslednjo vdanostno brzojavko: V imenu svojih 79 edinc in podpisane župe pošiljamo po dovršenem »zvezdnem teku kralja Petra II.« Vašemu Veličanstvu k visokemu rojstnemu dnevu najiskrenejšo čestitke in izraze ne-

Razvitje prapora Sokola v šiški

Spreved, v katerem je bilo okrog 4.500 Sokolov in pripadnikov drugih nacionalnih organizacij, se je med gostim spalirjem občinstva, ki je kljub dežju ves čas vztrajalo na trotuarjih, in zopet prirejalo navdušene ovacije kralju, Jugoslaviji in Sokolstvu pomikal po Selenburgovi ulici, Tyrševi, Gosposvetški in Celovski cesti k Sokolskemu domu v šiški, kjer so se slovesnosti končale z razvitjem novega prapora šišenskega Sokola. Na telovadišču pred domom so se sokolske čete z zastopniki ostalih nacionalnih društev vnovič zbrale v urejen kare, z balkona, ki so ga zasedle deputacijske družbe, narodne noše in prapori, pa je množico nagovoril starosta Sokola v šiški Dolinšek. Poudaril je, da šišenske Sokole prešinja iskrena radost, ko morejo svoj domači praznik zbrati s praznikom kraljevega rojstnega dne. Vsa množica je vnovič vzklikala mlademu vladarju in kraljevskemu domu.

V svojih nadaljnjih izjavah se je starosta v globoki hvaležnosti spominjal porstvovalnih pionirjev, ki so leta 1902 začeli orati sokolsko ledino v šiški. Od takrat nas loči doba trdega sokolskega dela, a številne žrtve dokazujejo, da črpa Sokolstvo svoj svetli izvor in pravico do trajnega obstoja iz svoje nepokolebljive vere v narodni prepoved, ki naj privede vse nas v novo, lepše življenje na domači grudi. S starim praporom na čelu se je šišenski Sokolstvo trudilo, da pride sokolska misel v vsako hišo in družino. Stari prapor je videl osvobodjenje domovine, ki mu je tudi sam doprinesel dobršen delež, ko je bodril

takratne brate, da so kot vojni dobrovoljci na vseh bojnih poljanah sveta podpirali velike napore takrat še zasužnjene domovine. Pod novim praporom je šišenskim Sokolom dana naloga, da započeto delo vztrajno nadaljujejo in ga dovrše do popolnega uspeha.

Sokolska goba je zaigrala sokolsko himno, kumica ga. Lajovičeva pa je na novi prapor, ki predstavlja tudi kot umetnina prav lepo delo, pripela svilen trak. Kum Štepec je nato izročil prapor starosti Dolinšku, ki se je obema v toplih besedah zahvalil, potem pa z zastavo izročil praporaščaku Albinu Tušarju in ga pozval, naj prapor skrbno in ponosno nosi v slavo in procvit sokolske misli kakor so predniki nosili stari prapor. S svečano zaobljubo, da bo tako ravnal, je zastavonoša Tušar dvignil novi prapor, a vsa množica sokolskih zastav, ki je bila zbrana na balkonu, je s priklonom pozdravila novi simbol sokolske misli in dela. Ko je starosta ljubljanske župe dr. Pipenbacher izrekel šišenskim bratom še iskrene čestitke, je goba vnovič zaigrala »Pesem sokolskih legij«, nakar se je občinstvo polagoma pričelo razhajati.

Popoldne je šišenski Sokol z javno telovadbo, o kateri poročamo na drugem mestu, zaključil svoj slavnostni teden, zaključek praznika kraljevega rojstnega dne pa je bil nočjo z baklado združenih mirovojske gozde z oddelkom vojaštva. Tudi ta obhod je zbudil po mestu nove ovacije kralju in državi.

Revija vojske v Beogradu

Veličastna parada beograjske posadke ob prisotnosti Nj. Vis. kneza-naměstnika Pavla ter ogromne množice naroda

Beograd, 6. septembra. p. Današnji rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra so proslavili po vsej državi s celo vrsto prireditev nad vse prisrčno. Povsed je narod z velikim navdušenjem izkazal svojo globoko ljubezen do mladega kralja. Največje manifestacije so bile popoldne v Beogradu, na Banjičkem polju, kjer je bil v proslavo kraljevega rojstnega dne prirejen veličasten defile čet, ki je pokazal vso odlične vrline jugoslovenske vojske, njeno prvovrstno disciplino in pripravljenost. Svečanemu defileju čet beograjske posadke je prisostvovala nepregledna množica ljudstva, ki je povsod napolnila Banjičko polje. Ob tej priliki so bile danes tudi otvorne nove velike tribune na Banjiči.

Na tribunah je prvo vrsto zavzela velika skupina senatorjev in narodnih poslancev. Desno od kraljeve lože je zavzel svoje mesto predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, pod kraljevo ložo pa maršal dvora Boško Antič in minister dvora Milan Antič. V loži vlade je bil tudi patrijarh Varnava z bolgarskimi cerkvenimi dostojanstveniki s sofijskim metropolitom Stefanom na čelu, ki se mude sedaj v Beogradu, ter nadalje zastopniki muslimanske in židovske cerkve. Navzoči so bili nadalje mestni župan Ilčić, velika delegacija bivših francoskih bojevnikov, skupina turških novinarjev, ki so prišli snoči v Beograd, rumunski in češkoslovaški oficirji, ki so sodelovali pri tekmah Male Antante, na levo od kraljevske tribune je bil zbran ves diplomatski zbor z vsemi vojaškimi atašeji, takoj poleg pa bivši ministrski predsedniki, med njimi Peter Živković v uniformi armijske generala. Ljuba Davidović, med bivšimi ministri pa dr. Albert Kramer, Ivan Pucelj, Miša Trifunović, Joca Jovanović in drugi.

Ob 8.10 sta prispela kr. namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, ki

sta takoj odšla v kraljevo ložo. Ob 8.15 se je pojavil na meji Banjiškega polja Nj. Vis. knez namestnik Pavle s spremstvom, v katerem je bil tudi vojni minister general Marič. Takoj nato je Nj. Vis. knez Pavle sprejel raport komandanta Beograda, armijske generala Tomiča, nakar je pregledal čete, ki jih je pozdravil: »Pomози Bog, junaci!« Zatem je Nj. Vis. knez Pavle odšel s svojim spremstvom mimo zbrane generalitete ter zavzel svoje mesto pred glavno tribuno ob burnem vzklikanju vseh prisotnih kralju, kraljevskim namestnikom, Jugoslaviji in jugoslovenski vojski. Točno ob 8.50 se je pričel ob sviranju godbe defile čet beograjske posadke, ki je nudil nad vse veličasten prizor. Vse zbrano vojaštvo je krenilo v najlepšem redu k defileju. Na čelu čet je jezdit komandant parade armijski general Vojislav Tomič s svojim stabom. Defile čet se je pričel s pohodom gojencev vojne akademije. Bodočim oficirjem naše vojske, ki so korakali v strumnem paradnem koraku je množica prirejala burne ovacije. Prav tako viharne ovacije je doživela I. podoficirska šola, za njimi pa mornarji v belih uniformah, ki jih je sprejela množica z vzkliki: »Zivelo naše morje!« Nato so dofirale edince kraljeve garde, pehota z godbo, artiljerija, sledile so edince dunavske divizije, slavni 2. železni polk, in 18. pehotni suvoborski polk. Prikorakal je planinski bataljon, v katerem služijo po večini Slovenci. S svojimi posebnimi uniformami in belimi pelerinami je zbudil izredno pozornost. Oficirji in vojniki tega bataljona so s svojim strumnim nastopom želi burne ovacije mnogostevilne množice. Slovenci so korakali tako lepo, da jih je bilo užitek gledati. Nato so se pripeljali biciklisti, ki jim je sledil brzojavni bataljon z radio-postajami in velikimi antenami, artiljerijske edince raz-

hvalimo. Pred cerkvijo so bile razvrščene čete mariborske garnizije z vojaško godbo. Ob 10. uri je bila služba božja v evangelični cerkvi, kjer so bili tudi navzočni predstavniki oblasti.

V okviru letošnjih mariborskih proslav rojstnega dne kralja Petra II. je bila sinoči v Narodnem domu svečana proslava, ki jo je organiziral tukajšnji »Nanos« Slavnostno akademijo je s primernim nagovorom otvoril »Nanosov« predsednik G. Marino Kralj, nato pa je sledil obširen akademski spored z deklaracijskimi in pevskimi točkami, ki so jih izvajali »Nanosovi« in »Jadranci« pevci pod vodstvom obeh zborovodij gg. prof. Vrabca in Laha. Po zaključku akademije so se udeleženci napotili v park, kjer so na žrtveniku zažgali ogenj v počastitev spomina bazovskih žrtev.

Danes ob pol 12. je bila napovedana v Narodnem domu svečana proslava kraljevega rojstnega dne, ki jo je priredil meddruštveni odbor mariborskih sokolskih društev. K proslavi so prihiteli Sokoli in Sokolice v tolikem številu, da je bila dvorana popolnoma zasedena. Lepe besede je govoril o našem mladem kralju Petru II. predsednik meddruštvenega odbora prof. Struna. Slikoviti spored je potekel v znamenju velike ljubezni, ki jo goji naše Sokolstvo do prvega Sokola.

Proslava v Zagrebu

Zagreb, 6. septembra. o. Danes so v Zagrebu nad vse slovesno proslavili rojstni dan kralja Petra II. in obletnico izročitve novih zastav jugoslovenskim polkom. Vse

Prisrčne proslave v drugih krajih dravske banovine

Celje, 6. septembra. Celje se je že v soboto odelo v državne zastave v počastitev rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Šole so proslavile rojstni dan mladega kralja že v soboto dopoldne.

V soboto zvečer je krenil s Krekove ceste pri Glaziji dolg sprevod v mesto. Sprevod so otvorili gasilci z baklami, sledila je šolska mladina z lampo in državnimi zastavicami, železničarska godba, sokolski naraščaj in deca obojga spola in članice Sokola, oficirski zbor, Sokoli v krojih in civilni ter zastopniki društev in korporacij. Gasilci z baklami so flankirali sprevod. Dolgi sprevod se je ob viharne vzklikanju vil po Krekovi cesti, Dečkovem trgu, Gosposki ulici. Glavnem trgu, Kralja Petra in Cankarjevi cesti, trgu kralja Aleksandra, ulici dr. Gregorja Zerjave in Prešernovi ulici pred mestni magistrat, na čigar balkonu so bili zbrani predstavniki civilnih in vojaških oblastev in uradov ter društev in korporacij. Magistratno pročelje je bilo lepo okrašeno z žarnicami v državnih barvah, zgoraj na pročelju so tvorile žarnice črko P II. s kraljevo krono, spodaj pa je bila kraljeva slika sredi zelenja, ob kateri sta tvorila častno stražo dva Sokola s sabljama in dva gasilca z baklami. Z balkona je nagovoril mestni župan G. M'hečič množico, ki je napolnila ves prostori pred poslopjem ter očrtal svetli lik in težke naloge mladega kralja, ki bo prevzel čez pet let vladarske poseje. Ob koncu govora so pretresli ozračje vzkliki kralju Petru II., kraljevskemu domu in Jugoslaviji, godba pa je zaigrala državno himno. Na Dečkovem trgu je bil nato razhod.

Ob 20.30 se je pričela v veliki dvorani Narodnega doma slavnostna seja Sokolskega društva v Celju, ki so se je poleg številnega članstva in naraščajca udeležili tudi zastopniki vojaških in civilnih oblasti, mestne občine, šol, korporacij in nacionalnih društev. Najprej je zaigral salonski orkester koračno nato pa je br. Novak z odra, okrašenega s kraljevo sliko, zelenjem ter župnim, društvenim in naraščajskim praporom otvoril slavnostno sejo s pozdravnimi besedami. Župni sarašnja br. Smertnik je prečital savezniški proglas, ki so ga navzoči sprejeli z navdušenim odobravanjem. Orkester je zaigral državno himno. Sledila sta deklaracijski pripadnice ženske dece in naraščajnika Cergola ter orkestra na točka, ob zaključku pa so vsi udeleženci ob spremljevanju orkestra zapeli himno »Hej Slovanci«.

Davi ob 8. je bila služba božja v opatijski, ob 9. v pravoslavni cerkvi in staro-katoliški kapli, ob 10. pa v evangeličanski cerkvi. Službi božji so prisostvovali predstavniki civilnih in vojaških oblastev in uradov, mestne občine, šol, korporacij in društev, oficirski zbor, rezervni oficirji, Sokoli in gasilci in mnogo drugega občinstva.

Jesenice, 6. septembra. Snoti na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. so se Jesenice odele v državne zastave. Jeseniško sokolsko društvo je mlademu kralju in starejšini SKJ priredilo slavnostno baklado, kakršne Jesenice že dolgo niso videle. Na čelu dolgega sprevoda je nosil orjaški Sokol državno zastavo, sledila je sokolska godba, osem sokolskih in drugih praporov ter zastav, krepke čete Sokolov z Jesenic in Javornika v krojih, za njimi pa močni sokolski oddelki in civilni, narodne noče, gagsilci z Jesenic in Hrušice, gasilska četa KID nadalje godba s Hrušice ter dolga vrsta članov drugih nacionalnih stanovskih, sportskih in kulturnih društev ter organizacij. Jesenice so bile krasno razsvetljene. Po cestah in ulicah so vrvele goste množice ter motrile veličastno povorko, ki je korakala skozi mesto. Sokoli in člani drugih nacionalnih društev so vzklikali mlademu kralju, Jugoslaviji, vojski in sokolskim Jesenicam. Na Lukmanovem trgu, Kralja Petra cesti, Trgu kralja Aleksandra

mesto je bilo v državnih zastavah. Že ob 6. jutraj so strelji iz topov napovedali pričetek slavnostnega dneva, od 7. naprej pa so se pričeli v ulicah ob Jelčićevem trgu zbirati posamezni vojaški oddelki in paradi. Ob 9. je bila v katedrali svečana služba božja, ki jo je služil nadškof dr. Bauer. Slovesne službe božje so bile tudi v vseh ostalih cerkvah in molitnicah. Prisostvovali so jim najvišji zastopniki civilnih in vojaških oblasti, konzularni zbor, predstavniki vseh korporacij, kulturnih in nacionalnih društev. Na Jelčićevem trgu je bila postavljena z zelenjem in zastavami okrašena tribuna, na kateri so se zbrali ob 11. dopoldne zastopniki oblasti z banom dr. Ružičem in komandantom IV. armije generalom Jurišičem na čelu, pred katerim so čete defilirale. Vojaško paradu je gledalo okrog 25.000 ljudi, ki so se zbrali na Jelčićevem trgu in po ulicah, kjer je korakala vojska. Na Jelčićevem trgu je zbrano občinstvo vojaštvo živahno pozdravljalo. Defilirali so vsi oddelki zagrebške posadke, med katerimi so posebno pozornost vzbudile protiletalske motorizirane baterije, biciklisti, reflektorska četa in druge tehnične enidine. V reviji so sodelovale tudi tri eskadrilje letal. Defile je trajal dobro uro in ga je vodil komandant savske divizije general Vladislav Kostič. Po defileju je sprejel ban dr. Ružič v bankem dvoru čestitke, armijski general Jurišič pa v Oficirskem domu. Popoldne so bila v vojaških predavanj vojakom o mladem kralju. Zvečer je odšla po mestu iz vojašnice Zrinjskega vojaška baklada z godbo na čelu po glavnih mestnih ulicah. Nocoj so priredili oficirji zagrebške posadke eliten ples v vseh prostorih hotela »Esplanade«.

in ob Prešernovi cesti je bila zbrana ogromna množica ljudi, ki so pozdravljali karumno stopajoče čete Sokolov, gasilcev, Narodne obrambe in drugih organizacij ter se pridružili njihovim vzklikom v počast mladega kralja. Na vrhu Jelenkama je gorel mogočen kres, ki ga je pripravila Narodna odbrana, proti nebu pa so švignile rakete in pokali topiči. Ko je sprevod prispel nazaj pred lepo razsvetljeni Sokolski dom, so množice delca napolnile prostrano letno telovadišče. Tu se je podstarešina jeseniškega sokolskega društva dr. Ernest Rekar vsem društvom iskreno zahvalil za sodelovanje pri bakladi in na kratko orisal pomen manifestacije, godba pa je zaigrala himno »Hej Slovanci«, ki so jo peli vsi navzoči. Nato se je vršila v dvorani sokolskega doma slavnostna akademija, ki je bila odlično obiskana. Otvorila jo je godba na pihala s sokolsko koračno, nakar je imel sokolski omladinec br. Karo lepe patriotične govore, ki je navdušil vse prisotne. Sledile so državna himna, deklaracije, precizno izvajane točke mladim, orkestra in telovadne točke mladim, odseka. Velike ovacije sta žela zlasti simpatična pevka s. P. Franova s svojim prijetnim nastopom in srebrno zvonnim glasom ter olimpijec br. Janez Pristov, ki je izvajal svoje berlinske proste vaje, s katerimi je fascinaliral vse v dvorani. Spored je zaključila sokol. godba s himno »Hej Slovanci«, ki jo je pelo vse občinstvo.

Danes dopoldne se je vršila v dvorani Sokolskega doma slavnostna seja uprave sokolskega društva, ki ji je prisostvovala velika sokolska družina. Sejo je otvoril podstarešina br. dr. Ernest Rekar, nakar je akademik br. Plajh imel lepe govore, posvečen mlademu kralju, domovini in sokolstvu, prosvetar br. Klavara pa je prečital proglas saveza SKJ o sokolski petletki. Godba je ob začetku seje, med sejo in ob koncu odsvirala sokolsko koračno, državno in slovansko himno, s katero je bila zaključena lepa proslava.

Novo mesto, 6. septembra. Novo mesto je zelo svečano proslavilo rojstni dan Nj. Vel. kralja. Snoti je bilo vse mesto slovesno razsvetljeno. Vsa okna so bila okrašena s cvetjem in raz hiše so bile izobesežne državne zastave. Mestni magistrat je imel na pročelju nad arkadami z nešteto žarnicami ožarjeno kraljevo krono, pod katero so se bielele začne trke našega kralja. Kljub slabemu vremenu se je razvil po mestu velik sprevod z godbo na čelu, ki se je nato razšel pred magistratom.

Danes je bila v kapiteljski cerkvi slovesna služba božja, ki so se je poleg mnogostevilnega občinstva udeležili vsi zastopniki tukajšnjih uradov, vsa društva in vojaštvo tukajšnje garnizije. Po službi božji je bil na Trgu kralja Petra II. defile vojaštva, ki so mu prisostvovali zastopniki oblasti in raznih korporacij. Po defileju je bila ob 11. dopoldne proslava rojstnega dne mladega vladarja v Sokolskem domu, ki jo je otvoril društveni starosta br. Marinček. Po odsviranju sokolske koračnice je imel predavanje o mladem kralju br. Davorin Matko. Sledila je državna himna, nato pa čitanje spomenice SKJ in recitacija pesni »Narod mlademu kralju«. Zatim je odigral sokolski orkester pod vodstvom br. Sprosa popuri »Jugovina«. Svečanost je bila zaključena s petjem himne »Hej Slovanci«. S proslave je bila poslana Nj. Vel. kralju Petru vdanostna brzojavka.

Gornji grad, 6. septembra. Proslava kralj vega rojstnega dneva v Gornjem gradu se je vršila v glavni dvorani. Sokol je imel svečani zbor vsega članstva v dvorani Sokolskega doma, katerega se je udeležila tudi sokolska mladina. Društveni staršina br. dr. Rak Janko je prečital poslanico SSKJ. Na sporedu so bile tudi pevске in glasbene točke, na o pa se je celotno članstvo napotilo k bakladi. Narodna odbrana v Gornjem gradu je skupno s Sokolom in gasilsko četo organizirala zvečer ob 20. po mestu baklado z iluminacijo vseh hiš, raz katere so vsele že tudi državne trobojnice. Sokolska mladina in gasilci so nočlj pri bakladi lampone, na hribu Sv. Florjana nad Gornjim gradom pa je pustila Narodna odbrana zažgati velik kres, ki je bil da-ječ okolj viden. Ves sprevod se je ustavljal pred nedavno odkritim spomenikom blagopokojnega kralja Aleksandra I., kjer je

imel predsednik NO dr. Mejak patriotičen nagovor na zbrano občinstvo, ki je vzklikalo »Slava kralju Aleksandru I.« in »Življa Nj. Vel. kralj Peter II. in kraljica Marija.« Vsi prisotni so zapeli državno himno in se nato razšli.

V nedeljo 6. t. m. dopoldne se je vršila v tukajšnji župni cerkvi slovesna služba božja, kateri so prisostvovali zastopniki obašev in uradov, društva korporativno, šolska mladina in številno občinstvo. Narodna odbrana je odprala maršajatu dvora vdanostno brzojavko Vsi trgovci so svoje izložbe okrasili. V vseh obratih je delo počivalo.

Povratek N. Vis. kneza Pavla v Beograd

Beograd, 6. septembra. p. Davi se je vrnil s svoje poletne rezidence na Brdu pri Kranju v Beograd Nj. Vis. knez Pavle v spremstvu ministra dvora in prvega kraljevega adjutanta Colaka-Antića. Na kolodvoru so ga sprejeli kr. namestnika dr. Radenka Stankovič in dr. Ivo Perovič, min. predsednik dr. Stojadinovič in vsi člani vlade.

Imenovanja generalov

Beograd, 6. septembra. p. Za rojstni dan Nj. Vel. kralja so kr. namestnik podpisal ukaz, o napredovanju večjega števila oficirjev. Poleg drugih so imenovani: za vršilca dolžnosti komandanta I. armije divizijski general Pe. er Kosić, doslej prvi pomočnik načelnika generalnega štaba; za vršilca dolžnosti komandanta II. armije div. general Bogujub Ilić, doslej drugi pomočnik načelnika glavnega generalnega štaba; za vršilca dolžnosti komandanta III. armije častni kraljev adjutant general Milan Ječmenić, doslej inspektor konjenice; za vršilca dolžnosti komandanta letalstva div. general Dušan Cimović, doslej komandant šole za pehotne in artiljerijske oficirje; za vršilca dolžnosti načelnika glavnega generalnega štaba divizijski general Milutin Nedić, doslej vršilec dolžnosti komandanta letalstva; za pomočnika načelnika glavnega generalnega štaba div. general Mihajel Bodi, doslej pomočnik inspektorja narodne obrambe; za II. pomočnika načelnika glavnega generalnega štaba, divizijski general Ilija Brašić, doslej načelnik prometnega oddelka glavnega generalnega štaba, za komandanta šole za pehotne in artiljerijske oficirje div. general Vojislav Petrović, komandant pehotne divizijske občine.

Napredovalo je tudi večje število drugih aktivnih in rezervnih oficirjev. Razen tega so bili mnogi oficirji odlikovali z redovi.

Odlikovanja ministrov in banov

Beograd, 6. septembra. AA. Z ukazom kraljevih namestnikov z dne 6. septembra so odlikovani:

z redom jugoslovenske krone 1. stopnje minister pravde Nikola Subotić, minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković in minister vojske in mornarice armijski general Ljubomir Marić, z redom sv. Save 1. stopnje minister za gradbe dr. Marko Kožulj, minister brez portfelja Vojislav Djordjevič in minister za telesno vzgojo naroda dr. Josip Rogić, dalje ban primorske banovine dr. Josip Jablanović ban drinske banovine Predrag Lukić, ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, ban moravske banovine Marko Novaković, ban savske banovine dr. Viktor Ružič in ban zetske banovine Stjepan Ivanišević. Z redom jugoslovenske krone 2. stopnje je bil odlikovan predsednik državnega sveta dr. Stepan Sagadin.

Slavje iz Clevelanda v radiu

Včeraj ob 19. so prenašale jugoslovenske radijske postaje v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu redko zanimiv program, kakršnega je malokdaj slišimo v našem radiu. Preko ameriške kratkovalne postaje Schenectady pri New Yorku so namreč prenašale slavnostno odkritje spomenika jugoslovenskega pesnika in vladarja Petra Petrovića Nje goša. Reportažo s slovesnosti, je kolikor smo je čuli pri nas, oddajala tudi ameriška nacionalna radijska družba, tako da so jo lahko poslušali po vsej Ameriki. Oddaja se je pri nas še dokaj dobro čula. Na proslavi je bilo izmenjanih mnogo pozdravov med narodnimi društvi stare in nove domovine, ali šali smo mnogo z domovinsko ljubezenjo pretežitih govorov, ki so se enodušno vsi kancavali z vzklikom »Živel jugoslovenski kralj Peter II., živila Jugoslavija«. Ameriški pevski zbori in godbe tamkajšnjih društev so zaigrali in zapeji več naših narodnih pesmi, ki so, kakor smo sklepali po interpretaciji ameriškega napovedovalca, ki jih je po angleško tolmačil, Amerikanom zelo ugajale. Proslavo so lahko po radiu čuli širom sveta. Bija je gotovo v čast našim ameriškim rojakom, ki so s tem pokazali svetlu visoko stopnjo naše kulture.

Strela na nogometni tekmi

Sarajevo, 6. septembra o. Ob 5. popoldne se je pričela tu nogometna tekma med sarajevsko Slavijo in Šaskom, ki je potekla v prvem pol času z rezultatom 3:0 v korist Slavije. V začetku drugega polčasa tekme je nenadoma nastala silna nevihta. Na zahodni strani igrišča je stalo po silivo sedem gledalcev, med njimi tudi znani igrači sarajevske Hajduka Viktor Gölz. Naenkrat je udarila strela v silivo ter omamlila vseh sedem tako, da so se onesveščili in so jih morali prepejati v bolnišnico, kjer pa dvomijo, da bodo ostali živi.

Moste so odkrile spominsko ploščo Velikemu kralju

Ljubljana, 6. septembra. Krajevna organizacija Narodne obrambe za St. Peter — Moste je popoldne odkrila v avli enešćanske šole spominsko ploščo Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinite-lju. Prireditev je posetilo številno nacionalno občinstvo iz Most, dalje zastopnik komandanta dravske divizije podpolkovnik Šarneck, občinski svetnik Oražem za mesto obćino, narodni poslanec Turk, prof. Mile Pavlović od osrednjega odbora NO iz Beograda, inž. Bevc za ljubljansko sokolsko župo, zastopnika NO dr. Cepuder in ravnatelj dr. Dular. Dalje so prisostvovali številni moščanski Sokoli s praporom, zastopnica Kola jugoslovenskih sester, dobrovoljci in šolska mladina pod vodstvom ravnatelja Grada. Predsednik krajevne organizacije NO Lipnik Janko je pozdrvil navzočne in otvoril slovesnost s kratkim nagovorom, da je današnja slavnost namenjena spominu blagopokojnega vladarja, ki je živel in se boril za nas, naposled pa tudi izkrcval za našo svobodo in uedinjenje. Čem hušji so časi, čim težavnejše so prilike, tem jačji postaja v naših srcih spomin na njega, ki je deloval za blagor svoje države in naroda in ki je temu svojemu narodu posvečal vse svoje ogromno sposobnost in vso svojo jekleno voljo.

Nato je prevzel besedo prof. Pavlović, ki se je obrnil posebno na mladino — bodočnost naroda. Med drugim je izjavil: Ob 14letnici našega mladega vladarja čutim dolžnost do onega, ki je imel zamisel, da vidi svoboden in srečen narod od Triglava do Kajmakčana. Spominjam se decembra 1908. leta, ko sem govoril s nim ob aneksiji Bosne in Hercegovine v Petrogradu. Na vprašanje, kako si zamislja bodočnost Jugoslovenov, je dejal, da je možna le ena država od morja do morja.

Javni nastop Sokola v Šiški

Popoldanski javni nastop šišenskega Sokola na lastnem letnem telovadišču ob Sokolskem domu je bil enako kakor vse dopoldanske slavje moten od dežja, kar pa posebno mladine ni odvrnilo, da ne bi discipplinirano vztrajala. Prireditev so posetili številni predstavniki župe in sokolskih edinic. Nastop je bil kljub slabemu vremenu na prostem. Domaćini so nastopili le s svojimi telovadci in telovadkami, ki so se za svoje točke resno zavzeli. Po pozdravu državni zastavi in skupni »pesni sokolskih legij«, spremljani z godbo Sokola I., so se zvrstile vse točke sporeda. Moška deca je nastopila z akademijsko točko »Domovino«, ženska pa z društvenimi prostimi vajami, kjer so rajalni prehodili delali nekoliko pregrevale pri kritju. Z društvenimi prostimi vajami so nastopile še naraščajnice, članice in člani. Moška deca je svoje skupine pogumno in učinkovito sestavljala. Pri orodni telovadbi so nastopili člani na drugo in naraščajniki na bradlji. Ob zaključku so nastopili vsi oddelki na telovadišču in nato po državni himni v mihodu šli v telovadnico.

Pred začetkom telovadbe so bile razdeljene diplome in venci zmagovalcem tekem v odbojki in prostih panogah, ki so se vršile v prvi polovici sokolskega tedna v Šiški. Taborjani o prešli skupno štiri vence (oba naraščajca za zmagi v odbojki in poedini zmagovalci članov in članic v prostih panogah), domaćini Šiskarji tri (člani za odbojko in zmagovalci pri obeh naraščajih). Skupno so razdelili 20 letnih diplom v trajen spomin plemenite sokolske borbe. Sokolski teden v Šiški je z današnjim telovadnim nastopom uspešno zaključen. Vztrajnemu sokolskemu delu, nesečnemu in požrtvovalnemu prizadevanju slehernega okolskega pripadnika bodo prireditev in uspehi teh dni v novo izpodbudo, da pomenja sokolska misel živo silo, ki usmerja vse sokolsko delo in prizadevanje le navzgor k lepim in svetlim vzorom, ki naj plemenitijo in izboljšujejo mladi rod v značne in poštene tvorce lepše bodočnosti.

Pet let za vlom v čakovsko podružnico Praštedione

Navzlic temu, da je včeraj skoro ves dan po malem rosilo, je bil na velesesjmu ogromen obisk. Zlasti v pavilijonih je bilo nabito polno in so se ljudje težko prerili naprej. Posebno številni so bili včeraj inozemski posetniki. Ze dopoldne je prispelo na razstavo okrog 200 naših koroskih rojakov, ki so si v skupinah ogledali vse razstave. Tudi med nemškimi prebivalstvom v Avstriji si je naš velesesjem pridobil sloves. Avstrijski Touring klub je organiziral posebno vožnjo iz Baljaka na ljubljanski velesesjem in je že v soboto na avtomobilih in motociklih prispelo okrog 150 avstrijskih izletni-

kov. Tudi včeraj so z avtobusi prispеле večje skupine Avstrijcev. Prav tako je za prihodnji teden prijavljenih več avtobusov z avstrijskimi izletniki. Včeraj si je ogledala naš velesesjem tudi skupina 19 profesorjev in profesorice iz Belgije, ki so si najprej ogledali naše Primorje, nakar so preko Mostarja in Sarajeva prispeli v Ljubljano, kjer jih je sprejel in vodil po velesesjmu g. dr. Hešič. Štipendije francoske vlade za šolsko leto 1936-37 so dobili Rovšek Mijena, Mancinger Stanislav Ivan, Zajec Božena, Sone Viktor, dr. Peršič Ivan, Antić Silva, Šuklje Lujc.

ona je pozneje spoznala, da je prstan brez vsake vrednosti. Policija zdaj zasleduje sleparja.

Pet let za vlom v čakovsko podružnico Praštedione

Varaždin, 6. septembra. Zgodba vloma v čakovsko podruž. Praštedione je čitateljem že znana. Vlom so izvršili trije nepridipravi, izmed katerih sta dva pobegnila, a tretjega, Franja Majerščaka iz Cakovca, so aretirali, ko je hotel iz Gornje Radgone pobegniti v Avstrijo. V soboto se je moral Majerščak zagovarjati pred malim senatom okrožnega sodišča v Varaždinu. Državni tožilec je obtožil Franja Majerščaka, da je v zadnjih letih večkrat jemal domov ključne blagajne, tresorjev in hišnih vrat, napraviljal od njih odtiske in delal ključe ali sam ali pa njegov vlomilski tovariš Nikola Bavčević. Tretjemu pajdašu, Franju Krstuloviću, pa je dal potrebna pojasnila o bančnih prostorih. Nato so vsi trije v noči na 11. julija vlomili v bančne prostore in odnesli 245.701 Din. 3 kanadske dolarje, 294 pengov, 400 francoskih frankov in 140 šilingov. Od tega zneska je dobil Majerščak od svojih pajdašev 32.500 Din. Ta znesek so še dobili pri njem, ko so ga aretirali. Majerščak se je pred sodniki zagovarjal s tem, da je storil vse pod vplivom Bavčevića, ki ga je imel čisto pod oblastjo. To je razprava tudi dokazala, ker je glavna priča izpovedala olajševalno za Majerščaka. Sodniki so ga obsodili na pet let robije in pet let izgube državljskih pravic. Denar, ki so ga dobili pri njem, je bil zaplenjen v korist oškodovanega denarnega zavoda.

Slepar s prstani

Maribor, 6. septembra. Včeraj jutraj je v Korosčevi ulici neznan mladenič neopaženo vrgel v neko damo navidezno zlat prstan z briljanti. Ko se je dama približala prstanu, g je narlo pobral in ji dejal, da ga ji prepusti za 100 Din. Dama mu je zahtevani znesek dejansko izplačala, doma pa je podrobneje pregledala prstan in dognala, da ni vreden niti 5 Din. Slučen primer se je pripetil okoli pol dneva v Gosposki ulici. Tam je najbrže šteli nepridiprav ponudil neki ženski zlat prstan za 50 Din. Dejal je, da je v veliki zadregi, da je študent, doma iz Celja, in da študira na ljubljanski univerzi. Ženska je začela barantati za prstan in je naposled plačala zanj 30 Din. Pa tudi

ki bo združevala vse Jugoslovene. Ko so vdrle avstroogrške in nemške čete v Srbijo, ko je šla armada na Golgoto čez Albanijo, so govorili sovražniki, da Srbija več ne obstoji. Tedaj je pohitel on v Pariz, kjer je z vso odločnostjo dokazoval veliko važnost jugoslovenske fronte. V kratkem času je sledil nato proboj solunske fronte. Zavezniki generali so svarili, da je treba prodrati počasi, da jih ne bodo sovražniki iznenadili. Tedaj je pokojni vladar odločno zapovedal hitro prodiranje in hrabri vojski so se zagnali, da čim prej odprejo vrata svobode svoji domovini pod vodstvom vrliga vladarja.

Krasne besede, s katerimi je opisal delo blagopokojnega kralja, so močno ganile prisotne, ki so zaklicali trikrat Slava!

Sledilo je svečano odkritje spominske plošče, ki jo je predsednik Lipnik izročil upravitelju Gradu v lest z naročilom, naj jo čuva. Nisno je postavil zaradi nas samih, vodila nas je le misel, da ustvarimo tudi mladino v tem okraju viden spomin na delo in trpljenje, zlasti pa na ogromne zasluge Viteškega kralja Aleksandra I. Upravitelj Grad je obljubil, da bo posvečal vso pažnjo spominski plošči, ki je na takem mestu, da bo mladino dan na dan opominjevala na lik in trpljenje traćino preminjlega kralja, katerega bo mladina ohranila v trajnem spominu. Starosta moščanskega sokola br. Gostić je nato v pesniškem lepem govoru orisal delovanje blagopokojnega kralja. Izpregovoril je še občinski svetnik Oražem in se zahvalil Narodni odbrani v imenu mestne občine za to lepo spominsko ploščo. Predsednik je zaključil slovesnost z zahvalo navzočnim posebno še številni moščanski mladim ljudske in meščanske šole.

Naše gledališče

Ponedeljek, 7.: zaprto. Torek, 8.: Pod to goro zeleno... Opereta. Izven. Opera. Repriža Benečeve revialne opere »Pod to goro zeleno...«, ki je doživela na premieri zaradi svojega posrečenega dejanja, melodioznih popevk, izvrstnih kreacij sodelujočih in obilne inscenacije velik uspeh, bo na praznik 8. t. m. Lovska latinščina in dovpti, ki odključuje to delo in mu dajejo svojstveno noto, so zbudili mnogo smeha in dobre volje. — »Dvojno knjigovodstvo« je naslov Grünove opere, katere premiera bo najbrž v soboto. Dejanje se vrši v fabrikantskih vrstah v Gradcu Glavne partije bodo igrali in peli Lubejca, Gorski, Peček in Janko. Nastopile bodo tudi Gabrijelčičeva, Smrkolova, Japljeva in Brarjeva. Režija je v rokah profesorja Šesta. — Obćinstvo opozarjamo na razpis abonmaja, ki mu nudi letošnjo sezono izredne ugodnosti, ker so cene prostorom znatno znižane. Letošnji abonmaji so razdeljeni v premierski obnma in stalna abonmaja A in B in Sreda in Cetrtek. Stare abonente opozarjamo ponovno, da so jim njihovi sedeži rezervirani do 9. t. m. Od tega dne dalje pa bodo sedeži na razpolago novim interesantom.

Sportna nedelja

VISOKA NOGOMETNA ZMAGA JUGOSLAVIJE

Včeraj si je jugoslovenska nogometna reprezentanca priborila tretjo zaporedno zmago proti Poljakom — Dosedaj imata Jugoslavija in Poljska po štiri zmage

Beograd, 6. septembra

Danes se je vršila na igrišču BSK mednarodna nogometna tekma med reprezentancama Jugoslavije in Poljske, ki je prinesla naši reprezentanci nepričakovano visoko zmago.

Naše moštvo si je na današnji tekmi priborilo tretjo zaporedno zmago proti Poljakom. Skupno je bilo do sedaj 8 tekem, ter je stanje po današnji tekmi 4 : 4.

Jugoslavija : Poljska 9 : 3 (5 : 0)

Prvi napad so sicer izvedli Poljaki, toda že v preteku ene minute, so Jugoslovenci pred poljskimi vrati. Božovič je odal žogo Marjanoviču, ki jo je neubranljivo poslal v gol in dosegel vodstvo za domače. Jugoslovenci so igrali zelo dobro ter stalno ogrožali vrata Poljakov. Poljaki so bili preslabi, da bi odbili napade. V 11 min je poljski branilec Martina host oddati žogo lastnemu vratarju, toda Perlič je bil hitrejši ter jo spravil v mrežo. 2:0 za Jugoslavijo. V 15. min. je Jugoslavija imela zopet lepo šanso. Tirnanič je ostro central Lojančiču, toda ta je spodrsnil ter zgrešil žogo. V 18. min. je Marjanovič po kombinaciji z Božovičem in Perličem postavil na 3:0.

Jugoslovenska reprezentanca se je javila češkoslovaškemu sodniku Christu v naslednji postavi: Glaser — Hügl, Matošević — Arsenijević, Jazbec, Lechner — Tirnanič, Marjanovič, Lojančič, Božovič, Perlič.

Kot prvi so prišli na igrišče Poljaki. Ki jih je občinstvo burno pozdravilo. Ko je godba odigrala obe himni, je odposlanec kralja polkovnik Božič pozdravil obe reprezentanci.

Občinstvo je navdušeno pozdravljalo svoje.

V 25 min. je začelo močno deževati in v kratkem času je bilo igrišče poplavljenno. Tekma se je sicer nadaljevala, toda tempo je zelo ponustilo. V 35 min ima Jugoslavija zopet lepo priliko, toda Lojančič na mokrem terenu spodrsne. Par sekund kasneje postavi Božovič na nas Jazbeca 4:0 za Jugoslavijo. V 40 min so Poljaki izsilili dva kornerja, ki sta na ostala neizkoriščena. V 44 min je padel neti gol za Jugoslavijo, ki je bil najlepši gol dneva. Tirnanič je visoko central in Marjanovič je zabil žogo z glavo iz precejšnje daljave v mrežo. Ta lena akcija je prinesla Marjanoviču navdu-

šen aplavz občinstva.

V drugem polčasu je Jugoslavija stalno v premoči. Tempo je postal zopet zelo oster. V 7. min. diktrira sodnik enajstmetrovko proti Jugoslaviji, ki jo pretvorijo Poljaki v svoj prvi gol. V 17. min. postavi Perlič na 6:1. v 22. min Božovič na 7:1. v 30. min. pa Marjanovič iz prostega strela na 8:1. Nekaj minut kasneje korner proti Jugoslaviji, po katerem zmanjšajo Poljaki iz gneče na 8:2. kmalu nato pa zabijejo še en gol. V 42. min doseže Tirnanič deveti gol in postavi končni rezultat 9:3.

Jugoslovenci so igrali zelo dobro, zlasti obramba ki je bila najboljši del moštva. Tudi napadalna vrsta je izkoristila vsako ugodno priliko. Ko je začelo deževati so naši igralci lažje obvladali teren. Poljaki ki so fizično precej močni in zaradi tega dokaj težki se niso mogli znajti na mokrih tleh.

Tekmi je prisostvovalo nad 6000 ljudi

V odmoru bi se morala vršiti stafeta 4x100 m za državno prvenstvo, pa je bilo zaradi dežja odloveno.

Po tekmi je kraljev poslanec polkovnik g. Božič izročil kapetanu zmagovitega moštva nokal, ki ga je v ta namen daroval Nj. Vel. kralj Peter II.

Prvi del desetletnice Reke

Ljubljana je zmagala nad Slovanom 5 : 1, Reka nad Hermesom 5 : 2 — Precejšen obisk je pokazal simpatije občinstva do aginjih Vičanov — Za uvod neodločena tekma med sodniki

Začetkom je bila Reka zamišljena kot študentski klub, ki naj bi zbral dijaštvo na jugozapadni periferiji Ljubljane in ga držal na igrišču. To svojo nalogo je klub ohranil vse čas in ko danes prikazuje plod svojega desetletnega truda, je treba objektivno priznati, da je klub zrastel preko meja, začrtanih ob svojem nastanku. Danes se Reka smehljiva prvorazrednost, samo še eno oviro ji je premagati v obliki dveh kvalifikacijskih tekem z Grafiko. Če v tem kvalifikacijski tekmi z Grafiko, če v vsaki, in vse kaže, da bo uspela, bo to pač najlepša nagrada za desetletno tiho in požrvalno delo.

V teh letih se je klub krepko vsidral v svojem okolišču. Malo je ljubljanskih tako zvanih manjših klubov, ki bi imeli v svojem okraju toliko in tako zvestega občinstva. S tem ozadjem si je smel klub omisliti lastno igrišče, ki je na zalos, še vedno provizorij, kajti spekulacija s tereni in razvoj mesta mu ga utegne že v bližnji bodočnosti odvzeti. V tem trenutku bo seveda nastala dolžnost javnih čimteljev, da se zavzamejo za uvod kluba, ki je pokazal toliko življenjsko silo in upravičenost.

Za proslavo svoje desetletnice je klub sestavil zanimiv spored, ki ga je občinstvo honoriralo z močnim posretom. Poleg dveh tekem za pokal ministra za telesno vzgojo so odigrali še tekmo med ljubljanskimi in mariborskimi sodniki. Na Mali Snaren se bo odigrala še druga polovica pokalnega turnirja.

Sodniki Ljubljana : Maribor 3 : 3

Z veliko vneto so se pripravljali ljubljanski zvižgači na revanš z Mariborčani. Ti so jih nedavno naklestili kar 4 : 0, kar je naše precej peko. Medtem osveta ni uspela. Ljudje so z velikim zanimanjem zasledovali potek dogodkov in so kmalu opazili, da sta najboljša možna na terenu predsednik vseh sodnikov Lukežič, med ljubljanci, med Mariborčani na branilec, ki je imel Lukežiča čuvati, t. j. Peteln, eden izmed najmočnejših sodnikov. Kljub dobri pripravi so bili ljubljanci dolgo za svojimi mariborskimi kolegi. Ki niso vodili že 3 : 1, tako da je med publiko vodili že 3 : 1, tako da je njihov vodja Scheller, ki zaradi indispozicije ni hotel nastopiti, med publiko že kar na debelo omalovaževal ljubljanske pisžalke. Naposljed je uspelo par taktičnih potez ljubljanskega napada in rezultat so značili. Revanš je torej samo na pol uspel.

Ljubljana : Slovan 5 : 2 (1 : 1)

Tekma je bila začetoma užitna, ker sta obe moštvii predvedli precej izgajeno simpatično igrjo. Toda to je trajalo morda pol ure. Potom so začeli eni kot drugi popuščati. Ljubljana je nekotiko prevladovala v polju, napad pa nekaterih zlatih situacij ni znal pretvoriti v uspeh. V vodstvu je prišel Slovan po Keravcu, ki je bil najboljši v moštvi; ta zgoditek je padel iz ofside. Do polčasa je Boncelj zenačil, tudi ta zgoditek je bil zelo sumljiv (menda z roko). Po odmoru so Slovanovci močno popustili. Za enkrat vzdržijo dobro pol igre, morali se bodo pač naučiti igrati vseh 90 minut. Drugi gol je dosegel junior Podgornik s centrno s kornerjeve črte, potem je žitnik mlajši pretvoril upravičeno enajstkovko. Pod konec igre je Erber povsial na 4 : 1. končni rezultat pa je poslal Doberlet z autogolom. Sodil je g. Čamernek precej šibko.

Reka : Hermes 5 : 2 (1 : 0)

Rečani so začeli zelo živo in s kombinacijami dolgo držali pozicijo v polju. Toda Hermežani so bili srva v obamrlo zelo energični in tako je dolgo trajalo, da

je prišlo do zgoditka. Do odmora je scortlanina za Reko. Takoj po polčasu je Cankar pretvoril lep Ermanov servis v drugi gol za Reko, par potez pozneje pa je utegnil Brodnik znižati na 2 : 1. Zopet je bil Cankar, ki je scortal za svoje barve, 3 : 1 za Reko. Poslej Reka močno prevladuje, zanesljiva obramba dela skoro brezhibno, najmočnejša pa je v napadu, ki ga vodi rutinirani Erman s finimi potezami in z velikim smislom za kombinacijo. Četrtri in peti gol zabije zopet Slanina, ki prejema sijajne predločke, zlasti je bil peti zgoditek iz težke situacije mojstrski izdelek. V igri, ki je skoro nalikovala na trening na en gol, po mraku in rahlem dežju, so Hermežani po Brodniku utegnili zmanjšati na 5 : 2, dočim Rečanom vsi napori pred protivnikovim golom niso nič koristili. Sodil je dobro g. Vrhovnik.

Po teh rezultatih igrarjo na praznik v predtekmi Slovan in Hermes kot premaganca, v glavni tekmi pa Reka in Ljubljana. Za Reko bo ta naloga morda malo preteška, kajti Ljubljana se bo gotovo potrudila, da osvoji lep ministrov nokal, in bo zato gotovo postavila močno enajstkovko v polje.

Dve mednarodni tekmi v Mariboru

Maribor, 6. septembra. Včeraj v soboto in danes v nedeljo je gostovala v Mariboru enajstovica SK Weiz, ki je odigrala v soboto proti SK Železničarju, danes pa proti SK Rapidu, prijateljsko nogometno tekmo.

Rapid : Weiz 10 : 1 (4 : 1)

Tudi današnja tekma je bila zelo enostranska in so se gostje morali po večini le braniti. Kakor pri včerajšnji tekmi proti SK Železničarju, tako je bila tudi danes pri gostih ožja obramba edina formacija, ki je svojo nalogo dobro opravila, posebno pa vratar, ki je branil v lenem stilu. Rapid je imel silno lahko stališče in je z lahko zmagal. Sodil je Frankel.

V predtekmi je mlad na Rapida premagala mladino Železničarja v razmerju 2 : 1.

Železničar : Weiz 8 : 1 (5 : 0)

Tekma, ki se je pred malostevilnim občinstvom odigrala na stadionu SK Železničarja, je prinesla domačemu moštvi izdatno zmago. Železničarji so bili svojemu nasprotniku v vseh ozirih nadmočni ter je zmaga tudi po poteku igre realna. Železničar je nastopil v svoji običajni postavi ter pokazal zlasti v prvem polčasu lepo kombinacijsko igrjo. V drugem polčasu, ko so videli, da imajo pred seboj slabega nasprotnika, so nekoliko popustili ter je tekma nalikovala bolj igrčkanju. Od gostov ni mnogo povedati. Za naša moštva so mnogo prešibki in če ne bi imeli kolkortilko dobre obrambe, bi bil rezultat gotovo še enkrat večji. Sodil je g. Jančič.

Sportni dan SK Olimpa

Celje, 6. septembra. SK Olimpa je danes priredil svoj 8. sportni dan. Dopoldne so bila lahkoatletska tekmovanja juniorjev in table tenis tekme, o katerih bomo še poročali. Popoldne so se vršile nogometne tekme. Najprej je mladina Olimpa porazila mladino Jugoslavije z 1:0, druga tekma med rezervama Jugoslavije in Olimpa pa je s 3:3 (3:2) ostala neodločena.

SK Ljubljana : SK Olimp 4 : 1 (2 : 1)

Nato je kompletno ligasko moštvo Ljubljane nastopilo proti prvemu moštvi Olimpa ter zmagalo 4 : 1 (2 : 1).

Tekma je bila zelo živahna, toda fair. V tehniki in kombinacijah so ljubljanci znatno prekašali domačine. Pokazan so zelo lepo igrjo, pred nasprotnikovim golom pa so bili preveč ježerni. Videle se je, da se ljubljanci štedito za prihodek liginskega tekmovanja, ki se bo pričelo prihodnje nedelje.

Olimp je igral s požrvalnostjo in elanom do konca tekme. Prvih 20 minut je bil Olimp v rahli premoči in je že v 4. minuti zabil svoj edini gol po Tkaliču. Gostje se dolgo niso mogli znajti. Končno pa so vendar prešli v nevarne napade in ogrožali Olimpov gol. V 35. minuti je Olimp zabil lasten gol. V 40. minuti je Pepek v čelo akcij postavil rezultat na 2:1.

Po odmoru so bili ljubljanci popolnoma v premoči ter potisnili moštvo Olimpa decela v defenzivo. Toda Olimp vendar ni klonil ter se krepko branil. V 15. min. je zopet Pepek povsial na 3:1. Končni rezultat 4:1 pa je postavil Zemljik v 30. minuti.

Dobro je sodil g. Ochs. Kljub slabemu vremenu je bilo na tekmi okoli 400 gledalcev.

Zalec, 6. septembra. SK Zalec je nameraval danes prirediti svojo sportni dan, ki pa je bil zaradi elabega vremena odgojen na praznik 8. t. m.

Vršiti sta se samo dve prijateljski tekmi. Mladina Celja je premagala mladino Zajea z 9:2 (7:0), prvo moštvo Zaleca pa je navladoval SK Radeče 12:5.

Ostale nogometne tekme

ZAGREB: Proslava Gradjanskega. Hašk : Concordia 3:1 (1:1), Gradjanski : Sliema Wanderers 4:1 (3:0).

DUNAJ: Tekma za srednjevropski pokal Austria : Sparta 0:0. V soboto prvenstvo: Admira : Postsport 7:0 (1:0), Rapid : Sport klub 2:2 (1:1), Vienna : Favoritner AC 3:0 (2:0).

PRAGA: Prvenstvo: Viktorija Žižkov : Prostejov 4:0 (1:0), Slavija : Plzen 2:0 (1:0) Zidenice : Rusy 4:2 (2:1), Nachod : Bratislava 1:1 (1:0), Moravska Slavija : Viktorija Plzen 2:1 (1:1).

BUDIMPESTA: Prvenstvo: Ujpest : Elektromos 6:2, Hungaria : Kispest 7:3, Ferencváros : Szombathely 3:2, Bocsaki : Nemzeti 3:1, Phoebus : Soroksár 4:1, Budapest 11 : IH okraj 1:0, Budafok : Szegedi FC 3:2.

OSLO: Finska : Norveška 2:0 (1:0).

Državno lahkoatletsko prvenstvo

Beograd, 6. septembra. Danes se je končala lahkoatletska tekmovanja za državno prvenstvo posebniznikov, ki so dala naslednje rezultate:

Met ključiva: 1) Reisinger (Slavija, Varaždin) 2) Bistič (BSK). Tek 10000 m: 1) Savič (Slavija, Varaždin) 35:12.6. 2) Kaneler (Železničar, Maribor) 36:34.6. 3) Kvas (Ilirija, Ljubljana) 37:46.

Skok ob palici: 1) Cvjetič (Hašk) 3.41. 2) Landrkušič (Sašk) 3m. 3) Dimitrijevič 2.90.

Tek 400 m z zaprekami finale: 1) Benšag (Pančev) 59. 2) Skušek (Primorje) 59.5. 3) Hanžeković (Concordia) 1:01.5. 4) Klein (Makabi Zagreb) 1:04.7.

Tek 1100 m zapreke: 1) dr. Buratović (Concordia) 15.6. 2) Cvjetič (Hašk) 18.2. 3) Sveček (Ilirija) 18.2.

Troskok: Veliko presonečenje v tej točki je bila zmaga mladega Jovičevića (Jugoslavija) nad državnim rekorderjem Mikijem Jovičevićem, ki je zmagal s 13.69. Drugi je bil Mikij (Jugoslavija) 13.58, tretji Banković (BSK) 13.06, četrtri Stampf (Concordia) 12.80.

Met kopja: 1) Markušič (Slavija, Varaždin) 54.48. 2) Nikolič (Jugoslavija) 53.77. 3) Marjan (Zašk) 52.72.

Tek 200 m finale: 1) Bauer (Pančev) 23.2. 2) Banšćar (Pančev) 23.6. 3) Stefanović (Jugoslavija) 23.8.

Simpatičen izgled dame!

Največ pripomorejo k temu redno negovani zobje s

CIMEAN

odlično zobno kremo!

Tek 800 m: 1) N'khazi (Pančev) 2:05.6. 2) S. Lar Franc (Primorje) 2:06.6. 3) Deči (Pančev) 2:06.7.

Plavalne tekme v Dubrovniku

Dubrovnik, 6. septembra. o. Snoti so se vršile v mestnem plavalšču tekme med našim državnim prvkom v waterpolu Jugom in znanim madžarskim klubom MAC Na progi 4x100 m prsto je zmagala madžarska štafeta z rezultatom 4:20. Na progi 200 m so Madžari zasedli prvo mesto z rezultatom 2:56. Na progi 100 m hrbtno je prišel naš Ciganovič prvi v času 1:15. Vršila se je tudi tekma v waterpolu med Jugom in MAC, ki se je končala z zmago Juga 3 : 2 (2 : 1). Tekmam sta prisostvovala tudi vojvoda in vojvodinja Kentska.

Plavalna reprezentanca Ljubljane za tekmo proti Zagrebu dne 8. t. m. v Rogaske Slatini. (Službeno iz LPP). V reprezentanco Ljubljanskega plavalnega podsaveza, ki starta v Rogaske Slatini v medpodsavezni tekmi Zagreb : Ljubljana, so nominirani sledeče plavalce in plavci: Wernerjeva (Jadran), Bradačeva, Binderjeva in Groschlova (vse Ilirija) ter Wilfan, Schell, Lenard, Michalek, Cerer, Hribar, Zihler, Demonte, Pribošek, Banko, Watzke, Žiža in Fux (vsi Ilirija). Vsi navedeni morajo biti danes, v ponedeljek, 7. sept. ob 10.30 v vestibulu kopališča Ilirije, kjer prejmejo vsa navodila.

Še o dvoboju Gradec : Ilirija

Gradec, ki je bil še pred nekaj leti v plavalnem sportu resen tekmeč Dunaju, ne zmore danes niti enega nadpovprečnega plavalca. Kompletna graška reprezentanca ni bila niti od daleč kos Iliriji in je mogla zmagati le v eni točki, povsod drugod se je pa morala zadovoljiti z zadnjimi mesti. Sezona je tik pred zaključkom, vendar nam je pa sinočnja tekma prinesla še en jugoslovenski rekord Wilfana, ki je letos sploh v izredni formi.

Na 100 m hrbtno sta oba ljubljancina zasedla prvi mesti. Zmaga Wilfana je bila že v naprej gotova in je šlo le zato, ali bo mogel Schell iztrgati Seitzu drugo mesto. Včas se je držal z njim na isti višini, v spurtu se je pa pokazal močnejšega in dosegel prav dober čas 1:16.2. Schell je nedvomno največja nada jugoslovenskega plavalnega sporta in edini, ki ima izgleda, da zboljša Wilfanove rezultate. Wilfanu samemu je tokrat šlo za rekord. Ko je ura na prvih 50 m pokazala čistih 31 sekund, je bilo takoj jasno, da bo rekord »padele«. In res se je Wilfan posrečilo svoj lastni rekord zboljšati za 4 desetinke sekunde na 1:11.2.

Tudi v naslednji točki, 200 m prsno, sta domačina zasedla 1. in 2. mesto. Cererja sploh nihče ni ogrožal, pač pa se je za naslednje mesta razvila ogrožena borba. Hribarja je šele v zadnjih metrih uspelo, da je potisnil Günzberga na tretje mesto. Cerer plava trenutno stalno okoli 2:56, kar je zasluga »metuljčka«, ki ga kot edini zdrži več kakor tri četrte prge. Tokrat nam je tudi pokazal japonski način starta, ki ga je videl na olimpijadi in je polovico bazena preplaval pod vodo.

Na 400 m prsto Ljubljana nima specialista. Naš najboljši zastopnik je še vedno Mihalek, ki pa nikakor ne zmore časa iz-

Velesejmske objave

Vso krasoto dati janko v diti, na velesejmski razstava »Sodoben vrta«, kjer so danes razstavljene vse najnovejše, največje in najlepše barvane dalije, da bo vsak očaran. Prijatelji vrtoz bodo pa na razstavi predvsem vseli novih sort žlahnih dalij, ki smo si jih vzgojili sami. Preverili se boste, da je Plečnik na Rakovniku res vzgojil nove sorte dalij, kakršnih še niste videli nikjer. Z zadovoljstvom boste pa pri teh res popolnoma domačih lepoticah ugotovili, da prav nič ne zaostajajo za daljami, ki so jih vzgojili najslavnejši tuji gojitelji.

Vsem ženskim pevskim zborom priporočam skladatelj Emil Adamič, naj grede poslušat Singing Babies. Te evolutno znane koncertne umetnice pojo v dvanajstih jezikih in seveda tudi slovensko. Nenačrtovane se v vsakem pogledu dajejo nam pobudo, kako si tudi iz naših ženskih zborov izbežemo ženske kvartete in sekstele, ki jih tako pogrešamo v programih naših koncertnih prireditelj. Posebno opozarjamo, da je ves raznovrstni program velesejmske varietete zelo dostojen in bi ga tudi najtanjkočnejši ter najstrožji vzgojilelj pripravili m'adine. Pri popoldanskih predstavah je znižana vstopnina zlasti zato, da variete lahko obiščejo tudi žole in mladina sploh. Slišala bo idealno lepo petje, občudovala najpopolnejše telovadce in atlete ter se od srca nasmejala malemu Emiju z njegovimi »konjčkici«. Seveda pa ne manjka tudi coprnika in drugih privlačnosti!

Rdeče jagode ob tem času smatramo za dragoceno. Vendar jih lahko imate doma na svojem vrtnu tudi še o Vseh Sveth in sploh ves čas do snega, kar vam pričajo

ski Slatini. (Službeno iz LPP). V reprezentanco Ljubljanskega plavalnega podsaveza, ki starta v Rogaske Slatini v medpodsavezni tekmi Zagreb : Ljubljana, so nominirani sledeče plavalce in plavci: Wernerjeva (Jadran), Bradačeva, Binderjeva in Groschlova (vse Ilirija) ter Wilfan, Schell, Lenard, Michalek, Cerer, Hribar, Zihler, Demonte, Pribošek, Banko, Watzke, Žiža in Fux (vsi Ilirija). Vsi navedeni morajo biti danes, v ponedeljek, 7. sept. ob 10.30 v vestibulu kopališča Ilirije, kjer prejmejo vsa navodila.

Odhor za izvedbo lahkoatletskih dvomatejev. Danes važna seja ob 20.30 v restavraciji Slamič. Naproseni so klubski delegati, da jih sigurno prisostvovali.

ASK Primorje. Obveščajo se atleti Gaberšek, Pletersček, Marlini, Marek, Šter, Goršek, Czurda, Požar, Šapar, Sušteršič, Perpar, Putinja, Krevs, Kovarčič, Kajež, Weibi, da odpotujejo v Sofijo v sredo 9. t. m. ob 9. Vsi imenovani atleti, razen zunanjih, se morajo javiti danes ob 16. na igrišču Primorja.

pod 5:30. Gradčan Ritzinger ima jako lep slog ter je tudi njegova lega močno slična Filipisovi, le da nima skoraj nobenega »spurtca«. Je pa vsekakor tipičen zastopnik za srednjo progjo. Bila je to edina točka, kjer so Gradčani zasedli 1. in 3. mesto, povsod drugod so se morali zadovoljiti z zadnjima.

Na 100 m prsto je naravno zopet zmagal Wilfan. Če upoštevamo, da je imel za seboj že hrbtno progjo, je njegov čas 1:01.1 prav dober. Drugi zastopnik Ilirije Zihler je pokazal, da je tudi zelo dober sprinter, ki bi zmoel še dosti boljše čase, da ni pretežni del njegovega treninga posvečen skokom. Njegov uspeh na olimpijadi je pokazal — saj je med 44 tekmovalci zasedel nad vse častno 12. mesto — da ga v skokih čakajo najbrž večje lovorice. Prepričani smo, da bo Zihler še boljši, kajti že pri skokih, ki so bili izven dvomatcha, je pokazal, da se je na olimpijadi mnogo naučil. To velja zlasti za padeč v vodo, ki ga izvajajo Američani tako, da voda skoraj nič ne pljuskuje. Zihleru se je po novem ameriškem načinu zlasti posrečil poldrugi salto.

V stafeti so Gradčani zaostali skoraj za dolžino bazena. Doseženi čas 10:19.1 je sicer za jugoslovenske prilike dober, za iliriansko stafeto pa slab, vendar je treba upoštevati, da so bili tekmovalci že utrujeni od prejšnjih točk. Te velja zlasti za Wilfana, ki je s točko absolviral že tretjo disciplino dvomatcha.

V waterpolu Ilirija ni nastopila v najmočnejši postavi. Moštvo Pribošek, Banko, Watzke, Žiža, Fux, Lenard ni zadovoljilo, bilo pa je dovolj močno, da je z lahko odpravilo slabe goste z 9:2. Zmaga bi bila še izdatnejša, da ni več strelol pogodilo prečke.

na velesejmski razstavi krasne mesečne jagode »Barona Solemacherje«. Te jagode si lahko ogledate na razstavi »Sodoben vrta«, oddelku za zelenjavo, na kar opozarjamo vse zainteresirane, ki lahko s takimi jagodami postrežejo tujcem do pozne jeseni.

Pravi pomenjitelj je priznanje, ce Zagrebčan pohvali Ljubljano. In takega priznanja je deležen tudi naš jesenski velesejmski izust samega direktorja Zagrebškega Zbora, kakor tam pravijo svojemu velesejmski, gospoda Luja Šafraneka - Kavčiča, ki so mu razstava tako všeč, da je sklenil kar več dni ostati v Ljubljani. Imponira mu seveda predvsem lesna razstava, zlasti pa hvall tudi raznovrstnost vzpodbudne vrtnarske razstave. Direktorja Luja Šafraneka - Kavčiča pa Ljubljana pozna tudi kot znamenitega komponista, saj smo občudovali njegovo Asanaginico in tudi njegove Figurine v našem gledališču. Menda so tudi Singing Babies pripeljale slovitoga skladatelja na naš velesejmski. Tako gospodu direktorju Zagrebškega Zbora, kakor tudi komponistu Luju Šafraneku - Kavčiču, smo ga pohvalili hvaležni in samo želimo, da bi jo ponovili tudi zagrebški javnosti.

Naši Belokrajinci bodo v Ljubljani v nedeljo 13. t. m. in izvajali dolgo vrsto svojih narodnih običajev in plesov. Ob tej priliki izide II. zvezek slovenskih narodpisnih študij, ki obsega belokrajinske narodne običaje in plesje. Knjigo je sestavil vodja Matičnega folklornega instituta g. France Marolt, izide pa ob koncu tekočega tedna.

Redno vpisovanje v priv. trgovsko šolo »Christofov učni zavod« je sedaj vsak dan. Zahtevate brezplačni prospekt.

Zena v sodobnem svetu

Zenstvo in uspehi našega tujskega prometa

Nóbenega dvoma ni, da Slovenci gospodar- sko zmerom bolj pešamo. Dočim je v dru- gih pokrajinah naše države brezposelnost relativno vedno manjša, pa o Sloveniji tega ne moremo trditi. To je povsem razumljivo, saj z demontažo naše industrije mora nara- ščati tudi brezposelnost našega industrijskega delavstva in naše strokovno izobražene inteligence. Torej nam ne preostaja drugo, kakor da se tem bolj poprimo od tistih mož- nosti zaslužka, ki nam še ostanejo.

Ena izmed teh možnosti je tujski promet, ki postaja vedno bolj pomemben panoga našega gospodarskega življenja. Važno pri tem je dejstvo, da si v krajih, ki so primerni za tujski promet, lahko opomorejo tudi siromaš- neje kmečke družine. To pa je v največji meri odvisno od žensk pri hiši, zlasti od gos- podinje. Ona lahko napravi svoj dom prijet- en, da bo privabil tuje, ki se ho rad ved- no vračati, kjer se je enkrat dobro počutil. Saj za to ni treba posebne izobrazbe, mar- več le mnogo smisla za snago, pa vsaj neko- liko čuta za udobnost in za pravilno vredno- tenje nudenih dobrin ali preprosto poveda- no: poštenosti. Toda resnici na ljubo je tre- ba priznati, da pri nas še daleč ne ustreza- mo vsem tem zahtevam v takšni meri kakor bi bilo potrebno, da bi pomenili za nas tujs- ki promet to, kar bi lahko.

Predvsem, kar se tiče snage. Če hočemo biti odkriti, moramo priznati, da v tem po- gledu še mnogo pogrešamo, celo na Gorenjs- kem, kjer so ljudje vajeni tuje. Tako vi- diš pri mnogih premožnih posestvih tik ob cesti gnojišče, po dvorišču pa nastlano raz- no neznano in smeti. Tik ob gnojišču je hlev in žele zadaj je dovolj reprezentativna hiša, ki bi se mnogo bolj podala k cesti, ka- kor pa hlev. Tudi v gostlinah in hišah, kjer oddajajo tujeje hrano in sobe, se mnogo premalo ozirajo na to, da je treba danes za denar tudi nekaj nuditi. Le redkokdaj nale- žijo na hišo ali gostilno, kjer bi imeli vsaj malo udoben senčen vrt s primernimi miza- mi in klopi, kjer bi človek rad poselel. Hrano servirajo navadno na dvorišče pri hlevu, tako da se pase po neukusno pogrnjenih mizah roj muh, s katerimi mora človek pri jedi tekmovali. Če dobiš prostor pod kakim, navadno oskubljenim, kostanjem, si pa lah- ko kar zadovoljivo, kajti navadno se moraš hladiti pod prilikavimi oleandri — razpa- sarna moda, ki kaj čudno učinkuje poleg preprostega gorenjskega doma. Poznam hi- so, katero so postavili edino le zato, da bo- do imeli tuje na letovanju. Toda vsak pri- de samo enkrat in nikdar več: hiša nima zu- naj niti ene klopi, kamor bi lahko sedel. Vezan si edino le na izprehode ali na sobo ali na zakajeno gostilno. Seveda kmet ne utegne sedeti v senci, zato do danes te zas- tveže še ni spoznal in razumel. Najhujše pa je za letovištarje v takem kraju, kadar de- žuje. In to je pri nas na Gorenjskem zelo pogosto. Zato bi morali imeti pri vseh hišah, kjer imajo goste, kak primeren zračten prostor, kjer bi se človek tudi v dežju dobro počutil. Tako pa moraš žediti v mali sobi na nerodnem stolu, ob vegasti mizi, zvečer pri sveči — ker imajo pri hiši eno samo luč — pa plačaš 15 Din od postelje, ki je mimogre- de povedano, vlažna, kakor bi ležal v Savo, in trda, da komaj čakaš, da se boš doma od- počel.

Kako mora naša gospodinja ravnati z gos- ti in vobče vrednotiti pomen tujskega pro- meta, nas je nedavno opozorila tudi V. L. v svojem zanimivem in uvaževanju vrednem predavanju po radiu. Poleg nešteto aktualnih nasvetov gospodinjam o ureditvi domačije opozarja zlasti na estetsko stran ureditve naših domov, ki naj se varujejo tuje navla- ke in kiva: »Še drugih posebnosti išče tu- je pri nas, in sicer naših domačih narodnih izdelkov. Naša narodna obrt ima iz prada- vnih časov mnogo virov za izdelovanje lepih, priščno naših izdelkov. Tuja industrija je s svojimi ceninami proizvodov prepeljala trg in zamorila našo stvariteljsko silo. Vendar se pa tudi naša propaganda za narodno umet- nost giblje in kaže prve uspehe, zavedajoč se, da tuje, ki pride v deželo, hoče imeti značilna narodna dela v spomin, ne pa modni klič, ki je mednarodna.

Posebno uvaževanja vredno je predavate- ljično opozarjanje na gospodarsko stran tujskega prometa pri nas, ko pravi: »S tujs- kim prometom nastajajo novi poklici gos- podinjskega in gospodarskega značaja. Ako ni teh poklicev ne bomo zasedli s svojim naraščanjem, jih bodo zasedli tuje. Saj že lahko opažamo, da s pritokom tujih gostov prihajajo tudi iznajdljivi tuje, ki hitro naj- dojo zaposlitev in zaslužek... Ob začetku šolskega leta smo. Kam z dekleti, je vpra- šanje, ki dneвно vzmirljivo stariše in de- kleta. Vsi poklici so prenapolnjeni, edino tu- čaka naša dekleta kos kruha. Dekle, ki je dovršilo trgovsko šolo, naj izpopolni svoje znanje še z gospodinsko izobrazbo in se iz- uri v tujih jezikih, pa ima najlepše nade- je, da se povzpne do samostojne voditeljice ho- tele, penziona, sanatorija. Prav tako pa pri- manjkjuje izurjenih kuharic, ki bi bile zmog- ne voditi večje kuhinje in obrate; sobarice z ugaženim vedenjem in znanjem vsaj ene- ga tujeja jezika in tako naprej.

V to smer naj bi delovale predvsem šole, posebno gospodinjske. Zlasti lepo nalo- go v tem pogledu ima ženska gostilničarska šola v Ljubljani, ki ima v svojem programu usmeritev vsega dela v lo panog naših pri- dobitnih možnosti. Kjer pa ni mogoče od- preti primerne šole, naj se pa vrše vsaj več- mesečni tečaj, da se dekleta za sijo se- znanijo z najpotrebnejšimi, da lahko tudi kmečke družine primerno postrežejo tujeje. Sploh bi pa morala v krajih, kjer je razvit tujski promet ali pa, kjer je kraj primeren zanj, stopiti tudi osnovna šola v službo povzdige ljudskega bogastva s pomočjo tega zaslužka. Če osnovnošolske deklice naj bi se zlasti pri pouku gospodinjskega, higiene in ročnih del seznanile z vsem, kar je potrebno za higijensko in tudi estetsko povzdigo ni- hovega doma, zlasti pa z vsemi podrobnos- ti, ki jih mora hiša nuditi gostu od perla- na na postelji do kozarca s cvetličami na mizi. V posameznih primerih bi bilo treba kar poedinec v vsaj opozoriti na možnosti v njihovem domu. Gotovo na ne bi smelo ostati pri tej individualni pomoči, temveč naj bi šola skrbelo, da se v vsakem takim kraju ustanovi društvo za tujski promet, kjer bi zlasti naše učiteljsko lahko vršilo zelo važno delo za dvig našega bogastva — saj naših planin, lepota, ki nam jih je dala narava, ne bo mogel nihče demonstira- ti.

FILATELIJA

Kako ravnamo z znamkami

Dandanašnji zbiralec bo komaj še zapa- del v barbarizem, ki so ga počenjali prvi zbiralci. V začetku namreč nihče ni prav gledal, kako je bila znamka ohranjena. Tak- rat so znamke pogosto trgli s pisem tak- o, da je ostal na pisnu del zobcev ali pa ves vogal. Potem so jih z vsemi mogočimi lepili lepili v zvezke. Papirja, ki je bil pod znamko, niso niti odstranili. Če se je zbi- ralec potem odločil, da bo svoje znamke preselil v večjo knjigo, je kar lepo izrezal znamke s papirjem vred iz prejšnjega al- buma in se tudi dosti ni zmenil, če se mu je kakšna znamka pretrgala. Treba je po- dedovati kakšno staro zbirko, pa bomo vi- deli, da so znamke v njej samo še razvla- line stare lepote in da so zaradi nepoznav- nja pravilnega ravnanja z njimi izgubile vso vrednost.

Odrasli zbiralci so se zdaj že navadili, kako je treba ravnati z znamko, da ohrani svojo vrednost, vendar pa je mnogo mla- dih začetnikov, ki tega še ne vedo. Ker je vrednost znamke odvisna od nje- ne ohranitve, se bomo izrčno pogovorili o tem, kako je treba na znamke paziti. Pri zbiranju znamk je potrebna zlasti spretnost. Začetnik je navadno nima, to- da počasi preide človeku v meso in kri.

Razen tega potrebuje zbiralec še nekaj pri- pomočkov. Prvo in najpotrebnejše pomožno s- redstvo je kovinska pinceta. Naj ravna zbi- ralec s svojimi znamkami še tako oprežno, — če jih bo preveč pogosto prijemal z go- limi prsti, se bodo počasi le pokvarile. Na njih se bo poznal kakšen madež in izgubile bodo svojo vrednost. Zato naj se vsakdo navadi takoj, ko začne zbirati, da ne bo znamke prijel drugače kakor s pinceto. Iz- prva bo sicer neroden in mu bo šlo delo počasi od rok, toda kmalu se bo toliko na- vadil, da niti vedel ne bo, da je kdaj pri- jemal znamke z golimi prsti. Mnogi zbi- ralci nosijo pinceto kar zmerom s seboj v usnjenem toku ali pa imajo zanjo pose- ben žep.

Prvi pogoj za lepo zunanost znamke je to, da je čista, to se pravi, da nima na hrbtne strani nobenih ostankov papirja. Papir, ki ostane od pisma, odstranimo z vodno krpeljo. Pri nekaterih znamkah, zlasti pri novejših znamkah angleških kolonij, lahko odstranimo ta papir brez ko- peli, ker so gladke, da papir sam odpade. Pri drugih, zlasti pri starih znamkah na debelem hrupnem papirju za bakrotisk, pa to navadno ni mogoče, ne da bi hkratu

Sem in tja po velesjemu

Dogajajo se čudeži. Slovenski gospodar- stveniki, trezni številkarji, imajo več fan- tazijske kakor naši literarji. Vsa ta leta, od- kar pesti našega kmeta pošast krize, ni prišlo še nobenemu »izvoljenemu« pisma- rju na um, da bi napisal — recimo — ro- man, kjer bi pokazal našo zemljo z »le- sene« plati. Pa da ne bo zamere ali očit- kov nevednosti — v »Sidri Silanovic« se nekaj bere o Silanovini in to skoraj spada v kategorijo lesa. Drugače pa nič. Naši ve- liki romanopisci, ki neprestanu obdeluje- jo problem kavarniške mize (dizidzične- ga in apolitičnega vidika), niso v letih krize slovenskega kmeta dali niti enega očitnega dokaza, kako je naš človek pove- zan z zemljo, kateri je les eden glavnih činiteljev življenja in civilizacije. Garanje drvarjev, ki podirajo drevesa, spravljaje debel po rižah k vodi, hreščéče žage, voz- ništvo, splavarstvo, lesna industrija — vse to je ostalo resnično nekje za gorami. No- ben skladatelj ni napisal še »lesene« sim- fonije — morda niti ne kvarteta za godla- la, ki spada nazadnje v rubriko za les. Edino kiparji, ki ne delajo izključno v »plemenitem« materialu carskega mar- marja ali bronu, so se poslužili tudi lesa za svoje like, pa še ti menda zaradi nje- gove cenenosti. Tako se je zgodilo, da se

je na tleh ležeče slovensko gospodarstvo z eno samo obupno gesto zavihlelo nad tisto visoko umetnost, ki govori nepresta- no o sebi, a ne ve ničesar povedati o živ- ljenju. Prijatelj, stopi na ljubljanski velesjem! Ne reci mu »uveli sejeme«, kakor slišiš pso- vati ljubljanske zabavljače, niti ne godr- naj, da so ga otvorili brez njegovega zve- stega znanilca in oprede — dežja. Rajši hvali nevem koga, da nam je naklozil ta- ko lepo, stanovito vreme. In pojdij, pojdi na razstavišče! Oveselil se boš kajti na- šel boš v paviljonih, kjer se je špirilo že to in ono odto in odondot, dušo našega ljudstva, vir gmete blaginje našega kmeta. Našel boš les. Kakšno vlogo ima les v duši slovenskega ljudstva? Razprava o tem še ni napisana, čeprav je brez le- sa menda niti ne mogli napisati. A kaj bi razpravljali! Življenje samo piše zgodovino in življenje pravi, da je Slovenija domo- vina gozdov. Na Gorenjskem, Dolenjskem, Notranjskem in Štajerskem, na Koroskem — povsod rase gozd. Se kameniti Kras je nekoč pokrivalo drevice, pa je prišel tuje- c, pripoveduje legenda, Benečan, in je pose- kal drevesa, odpeljal hode, oropal zemljo njenega krasa, da si je sredi lagun postavil temelje za dožvo sijajno.

Maribor preko nedelje

Pogret blage Črešnarjeve mame

Maribor, 6. septembra. Kljub nalivu se je zbrala danes popoldne na mestnem pokopališču ogromna množi- ca ljudi, da spremlja pokojno gospo An- gelo Črešnarjevo, hotelierjevo ženo iz Maribora, na njeni poslednji poti. Večika udeležba je pričala o priljubljenosti, ki si jo je pridobila plemenita pokojnica v vseh slojih mariborskega prebivalstva. Pevci Jadrana so najprej odpeli žalostinko, nato pa se je razvil k grobu velik sprevod. Po obredu so pevci v poslednje slovo zapeli »Človek glej« in usule so se prve grude na pre- zgodnji grob. Blagi pokojnici, vzorni gos- podinj! bodi ohranjen trajen spomin!

Blagoslovitev nove šole v Gradišču

Danes je pohitelo mnogo Mariborčanov k elavnosti blagoslovitvi in otvoritvi nove šole.

Številne žrtve napadov in nesreč

Stanje treh poškodovancev je kritično

Ljubljana, 6. septembra.

V noči na danes se je okoli 2. ure vra- čal domov 21letni mehanik Mihelič Sta- nislav, uslužben pri Jakopiču v Šiški. Pred staro šišensko cerkvijo pa so ga nenadno in brez povoda napadli neznaní moški in ga z noži oklali po desni strani prsi in po desnici. Poškodbe so hude, vendar niso nevarne.

Huže jo je izkupil 32letni posestnikov brat Stružnik Vinko iz Tupalič v predvdor- ski občini. Šel je s prijateljem v gostilno in ko se je vračal, so ga napadli sovražni mu fantje. Dobil je nevarne poškodbe z nožem po prsih na levi in desni strani in po vratu. Njegovo stanje je kritično.

12letni rudarjev sinko Zelenšek Zmago iz Lok pri Trbovljah je sinoči na večer pred kraljevim rojstnim dnem gledal, kako so spuščali rakete. Pa se je ena iz- med raket prehitro vžgala in je plamen oplazil dečka po desnem očesu.

Ko se je sinoči vračal 57letni gostilničar in posestnik Borštnik Josip domov v Vi- dem, občina Krka pri Litiji, da je po ne- srečnem naključju povozil s kolesom neki

le v obmejnem Gradišču, komaj 10 minut od avstrijske meje. K slavlju so prispeli tudi iz drugih krajev naše banovine. Novo šolo je zgradila družba sv. Cirila in Metoda ob 50letnici obstoja in s tem postavila najlepši spomenik svojemu plodnemu petdesetletna- mu delovanju v prid naroda.

Štirje roparji so jo napadli

Ko se je v noči na danes napotila 36letna tkačka Mariča Flegojeva, stanujoča v Stu- dencih, proti Mariboru, jo je na Ruski cesti napadel neki neznanec ter ji iztrgal ročno torbico, v kateri je imela 21 dinarjev. V na- slednjem trenutku so prisrkošili še trije ne- znanci in jo prenikastili. Flegojeva je do- bila s tako zvanim boksaljem poškodbe po glavi, razen tega pa vohod v levo. Flegoja- va je obšla in so jo morali poklicati mar- iborski reševalci prepeljati v splošno bol- niico. Za skrivnostnimi napadalci in roparji poizveduje policija.

Jančar Franc iz Gmajne, Borštnik je dobil zelo nevarne poškodbe in se je takoj one- zavestil; ima nalemljen vrat in hkratu hudi pretres možganov. V ljubljanski bol- nišnici, kamor so ga pripeljali, je ležal no- coj še zmerom v nezavesti.

Dničarica Ivana Kalanova, stara 31 let, doma iz Tlake v občini Šmarju, je kuhala krmo za svinje. Pa je dobila božjasten na- pad in je padla tako nesrečno, da se je opekla po vsej levi strani života.

Pod konje je padel 2letni posestnikov slinko Stele Ivan iz Podgore pri Starcem tr- gu in dobil hude poškodbe po glavi in no- gah.

Danes popoldne se je peljal s kolesom proti domu v Loke pri Trbovljah gostilničar Kršič Nikolaj. Nasproti mu je privo- zil tovorni avto pivovarne Uniona iz Šiške in Kršič se je tako nesrečno zaletel vanj, da je z vso močjo zadel z glavo v levo stran blatnika. Zaradi silnega udara mu je počila lobanja, a tudi sicer ima nevarne poškodbe po glavi. Kršiča kakor tudi vse omenjene poškodovance so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Iz akvaristov torbe

O zobokrapih in hrustančnicah

Vobče znan in cenjen je v naših krogih rod zobokrapov (Cyprinodontidae), ki je zastopan z drsečimi se in živorodnimi ri- bami. Čez 200 vrst jih je, žive pa pretežno v toplih vodah Azije, Afrike in Amerike, svoje ime pa imajo po zobeh, ki jim liče v deljuelih in na nzu. V skupini drsečih se zobokrapov je pa vendar ena vrsta, ki živ v okolici Barcelone, a to je španski zo- bokrap (Fundulus hispanicus Val.). Riba je podolgovata, ob straneh stisnjena, gobček poseven, oči precej velike. Rada stoji med rastlinjem tik gladine kar večina drsečih se zobokrapov, n. pr. banhaki, haplohlusi, rivolusi, ki so sicer tudi zanimivi zaradi svo- jih skokov na iz vode strleče skalovje. Špa- nski zobokrap je 3 do 4 cm dolg, zelenorjav, trden, kakor večina njegovih sev, amer- rodnikov, ki so navajeni na presno, meša- no in slano vodo, na led in na toploto. Za- nimivo bi bilo ugotoviti, če ali morda vendar importirance iz prejšnjih časov, kakor so na primer gambuzije v Neretvi, pešakveci na Hrvaškem in v Vojvodini.

Ker so v tem času morske obale zasede- ne po obilnem številu počitka in zdravlja potrebnih letoviščarjev, si ogledimo morske živali, ki ee jih gosti na morju prav po ne- potrebnem boje, namreč hrustančnice. Zelo majhno je število, v to skupino spadajo ribe, ki so človeku nevarne in le redko pri- plavajo v Jadransko morje. Sicer se pa dr- že navadno tik pod gladino ter jim mož- viedka hrbtna plavut izlo. Značilno je, da so veikani med morskimi psi, česdo do 20 m dolgi, nedožeje ribe, ki se preživljajo z manjšimi in najmanjšimi živalmi.

V skupino hrustančnic spadajo tudi skati s ploščatim, na široko raztegnjenim trupom in daljšim repom, ki froljajo v globinah kakor ptici po zraku. Zatem slede morski zmaji, od katerih je najolj znana morska podgana (Chimaera monstroza L.), ki ne zraste čez meter in ki nosi dolg, s konico jenjajoč rep. Gobec je stožast, glava in

oči velike, prva hrbtna plavut zelo visoka, prsni plavuti pa veliki. Valjast trup je rumenjavobeli, marmoriran, oči bele, pun- čica pa zelena. Vsi znajji žive v globinah.

Ob koncu 19. stoletja so izklesli iz mor- skih globin tičjezglavo hrustančnico (Hario- ta raleighana) z velikima, perotj podobni- ma prsnima plavutima, s tičjo dolgokljuna- sto glavo in koničasto se zožujočim trupom. Živi 1 km in še globlje v temi, zraste pa na 60 do 70 cm.

Vse te ribe imajo hrustančasto ogrodje, živele so pa že za časa starega zemeljske- ga veča in po ostankih sodeč so bili pra- dedni hrustančnic pravzaprav veličani. Hru- stančasto ogrodje in hrustančnica struna sta znameniji stavega pokolenja, znamenje prvotnih rib. Zatem je drugim vraslam ogrod- je delno popazelo, pri večini današnjih rib je pa ogrodje koščeno. Ta razvoj opa- zimo po okameninah sodeč že v paleozoiku, razvoj prvotnih rib pa sega gotovo že v predkambrijsko dobo.

Tramvajska stavka v Ljubljani končana

Ljubljana, 6. septembra.

Na veliko veselje ljubljancov, a naj- brž še na večjo radost Splošne maločlez- niške družbe in njenih delavcev se je davi na vseh tramvajskih progah po mestu ob- novil promet. Delavci, ki so zahtevali pri- znanje zakonite doklade za nadurno delo, so samo večeraj stavkali vse dni, v teku noči pa je uprava družbe predložila njho- vim zastopnikom račitev, ki sprejema vse delavske zahteve. Po spoznavnosti obeh sprtih strank je na ta način prišlo do spo- razuma in še ponoči je bil podpisani zapi- snik, ki tvori nekakšen dostavek k pred- dvema mesecema uveljavljeni pragmatiki.

Kupuj domače blago!

ti obode za rešeta. Če bi vsi tako pomaga- li, bi krizo prav gotovo vsaj oplasili.

Ne bom govoril o vseh podrobnostih, ker jih je preveč. Vendar moram omeni- ti, da so razstavljeni tudi sodi, in sicer so- di razne velikosti. Najbolj se postavi ti- sti za deset tisoč litrov blizu vohoda na de- sni. Krasen eksampler! A eno zamerim go- spodom od velesjemu: da ga niso napolnili z vinom! To bi vlekla razstava za naš les — in naše vino! Vsa Ljubljana bi se dre- njala okrog lesnega trebusnika. Navrtati bi morali veliki sod na nešteti mestih in poriniti v luknje nešteto pip — tudi to bi sepeševalo našo lesno industrijo! Na kon- cu bi sodar še enkrat zaslužil, ker bi mor- al napraviti novo dno. Prodali bi torej ne- koliko več lesa! In policaji — ti bi šele imeli veči pri sodu! Venomer bi morali s- pendreki odganjati žejne občane z odprti- mi usti. Gneča bi trajala do zadnje kaplje- ce in še deli — celo vodo, s katero bi sod pomlil, bi prodali okajenim vinskim brat- cem za pristnega pogana. Tako pa nas je uprava velesjemu prikrajšala za velik užit- tek. Obiskovalec odhaja z otožnim očesom naprej. Njegova najsrčnejša želja se ni iz- polnila.

Nu, če se ne zabavaš pri vinu, pa lahko storiš to ob vodi. Ribogojstvo iz Dragom- lja je poskrbelo tam zadaj za velikim so- dom za ribolov brez knjižice in takse. Pla- čaš kovača, dobiš trnek — pa hajd, poku- si srečo! Morda ti bo mila Morda tudi ne. Kajti v bazenu švigajo vlike in majhne po-

strvi, če ujameš majhno, izgubiš, veliko pa si lahko z veseljem privoščiš: najprej v vo- di, potem na olju in končno na vinu...

In Bog ne zadeni, da bi pozabil, ko sem že pri živalih, omeniti novi zoi. Dobil je nov prostor. Za zabaviščem leži. Ogredili so ga v slogu sedanje razstave z našim le- som. Da, tudi zoi je naš, kakor je naš les. Zakaj vse živali, ki jih tam vidiš, živijo v našem gozdu: medved, volk, lisica itd, itd. Tudi to si oglej, jesenski sejar!

Zvečer je na velesjemu nekako tiho. Ni tobogana ne vrtiljaka. Menda niso utegni- li prispeti o pravem času ter so odložili svoj prihod za spomalno prireditve. Ob tivolskem vohdu krožijo samo avtomobili, vmes pa svira radio. Varietè ni kakor spomladi na prostem, temveč pod streho. Pobrizaro zanj tudi vstopnino. Prašička na raznu dobiš skoro posod. In tudi muzike ne manjka. Lahko se ustaviš pri veselih Dolencjih, kjer udarja v tamburice damska kapela ali pa pri Volgi, kjer je vse skriv- nostno zastrto, da te zamiče tajnostni Orient. Oglašča se tudi harmonika s sakso- fonom. Vse kliče in tvabi, in če imaš kaj odveč pod palcem, si lahko dati napravi horoskop pri moderni Nostradamki pod kostanj ali pa stopiš k čarodeju, ki bere bodočnost iz roke za ponjavami. Če si pa jedec, ti priporočam različne in čevpčić; slednjih dobiš 10 za 3 Din in seveda vse to lahko zaliješ z izborno kapljico po starem domačem običaju.